

Základní škola a Mateřská škola Pěčín

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola Pěčín

„OBJEVUJEME SVĚT“

který je v platnosti od 1.9. 2012 a byl aktualizován k 1.9. 2018,
následně pak k 1.9. 2023, následně pak k 1.9. 2024

Podklady:

- Rámcový program pro předškolní vzdělávání
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Kronika školy

ŠVP vypracoval: Hobelantová Lenka
S účinností: od 1. září 2023

Projednán na pedagogické radě dne 28.8. 2023

ŠVP schválen ředitelkou školy: 29.8. 2023

vedoucí učitelka MŠ
Hobelantová Lenka

ředitelka základní školy
Mgr. Seiwaldová Jana

Obsah:

1. **Identifikační údaje o škole**
2. **Obecná charakteristika školy**
 - 2.1 Typ a velikost školy
 - 2.2 Charakter budovy a okolí
3. **Podmínky předškolního vzdělávání**
 - 3.1 Věcné podmínky
 - 3.2 Životospráva
 - 3.3 Psychosociální podmínky
 - 3.4 Organizační chod školy
 - 3.5 Řízení školy
 - 3.6 Personální a pedagogické zajištění
 - 3.7 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty
 - 3.8 Vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných
4. **Organizace vzdělávání**
 - 4.1 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání
 - 4.2 Rozdělení dětí do tříd
5. **Charakteristika vzdělávacího programu**
 - 5.1 Dlouhodobé cíle a záměry
 - 5.2 Formy a metody vzdělávání
6. **Vzdělávací oblasti**
 - 6.1 Dítě a jeho tělo
 - 6.2 Dítě a jeho psychika
 - 6.3 Dítě a ten druhý
 - 6.4 Dítě a společnost
 - 6.5 Dítě a svět
7. **Vzdělávací obsah, tematické bloky**
 - 7.1 Víťame tě ve školce
 - 7.2 Plody podzimu
 - 7.3 Barevný podzim
 - 7.4 Vánoční zvonění
 - 7.5 V závějích
 - 7.6 Já – člověk
 - 7.7 Víťame jaro
 - 7.8 Za zvířátky
 - 7.9 Rozkvetlý svět
 - 7.10 Pojedeme na výlet
8. **Nabídka a plány dalších aktivit školy**
 - 8.1 Plánované akce mateřské školy pro děti
 - 8.2 Program protidrogové prevence
 - 8.3 Slavnosti v MŠ
9. **Evaluační systém**

Dodatek č. 1. ke školnímu vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání

- Školní vzdělávací program pro děti mladší tří let

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Mateřská škola je součástí právního subjektu
Základní škola a Mateřská škola Pěňčín, příspěvková organizace

Adresa školy:

Základní škola a Mateřská škola Pěňčín
Pěňčín 109
46345 Pěňčín

Internetové stránky školy:

www.zs-pencin.cz

Ředitelka školy: Mgr. Jana Seiwaldová

Vedoucí odloučeného pracoviště: Lenka Hobelantová

IČO: 72 74 36 89

IZO školy: 10 2229 155

Identifikátor zařízení: 600080048

Kapacita školy: 44 dětí

Kontakt:

Telefon MŠ: 485 177 273, mob.: 722 029 931
Telefon ředitelství: 485 177 257

e-mail: skolka@zs-pencin.cz

Zřizovatel:

Obec Pěňčín, Pěňčín 62, 46345 Pěňčín

Kontakt: 482 725 300

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Typ a velikost školy

Mateřská škola v Pěnčíně byla postavena v roce 1975. Je součástí organizace Základní škola a Mateřská škola Pěnčín 17, okres Liberec, je odloučené pracoviště ZŠ zařazené do sítě škol s účinností od 1. 1. 2003. Nachází se v hezkém prostředí na okraji Českého ráje. Jedná se o přízemní budovu, umístěnou zhruba uprostřed obce. Škola byla určena jako dvoutřídní pro cca 60 dětí. V průběhu let a v důsledku klesajícího počtu dětí byla zredukována na jedno oddělení s kapacitou 25 dětí. Toto se změnilo v roce 2011, kdy byla kapacita navýšena na 35 dětí a od 1. 1. 2013 kapacita navýšena na 40 dětí - škola je dvoutřídní.

Od 1.9. 2023 se kapacita navýšila na 44 dětí.

Pedagogickou činnost zajišťují 4 učitelky, všechny na plný úvazek. Další zaměstnanci školy jsou 1 provozní pracovníce a 2 kuchařky. Školu navštěvují děti z obce Pěnčín a přilehlých částí obce, ale i z dalších obcí v okolí.

Prostory budovy jsou dostatečně prostorné a slunné. V budově se nachází 2 šatny pro děti se samostatnými vchody, 2 sociální zařízení pro děti, 2 třídy a 2 herny, 2 ložnice, šatna zaměstnanců, kancelář a kabinet pro učitelky, školní kuchyň, která vaří zároveň pro děti ze základní školy a 1 jídelna pro děti ze základní školy.

Součástí školy byla do června 2023 také obecní knihovna se zvláštním vchodem, z které po vystěhování do jiných prostor byla udělána druhá herna, která slouží v době odpočinku jako ložnice pro starší děti.

Budova školy je zachovalá. Za spolupráce vedení školy s obecním úřadem dochází každoročně k opravám školy a k průběžné výměně starého a nevyhovujícího vybavení.

2.2 Charakter budovy a okolí

Okolí budovy tvoří rozlehlá zahrada v boční straně s pískovištěm a několika dřevěnými prvky k relaxaci, odpočinku a hrám dětí. Na zahradě jsou instalovány dřevěné sestavy k pohybovému vyžití dětí. Je zde také několik vzrostlých stromů, které poskytují dostatek stínu v letním období. Zahrada mateřské školy je využívána též jako veřejné hřiště. K pohybovým aktivitám využíváme též obecní hřiště s umělým povrchem a další jeho součásti. K prezentaci činnosti dětí ze školy i školky slouží místní Kulturní dům při konání veřejných besídek k vánocům a Dni matek či jiných obecních akcí.

Další výhodou je blízkost volné přírody v okolí, kde s dětmi můžeme rozvíjet vztah k přírodě a můžeme je vést k její ochraně. Při vycházkách v okolí obce mohou děti pozorovat v průběhu celého roku např. práci na poli, nebo v sadu. V obci je též soukromý zemědělec, který se zabývá chovem skotu, koní a cizokrajných ptáků. Několik dalších soukromníků chová drobná domácí zvířata: kachny, krůty, ovce, kozy - při vycházkách máme možnost je pozorovat.

S dětmi vyrážíme na půldenní výlety do blízkého okolí – zámek Sychrov, Dolánky u Turnova, nebo na celodenní výlety do Českého ráje. Blízkost těchto prostředí nám umožňuje uskutečňovat náš vzdělávací program „Objevujeme svět“.

V rámci dotačního programu OP JAK využíváme finanční prostředky k plnění projektů zaměřených na inovativní vzdělávání dětí a odborně zaměřená komunitní setkávání.

Za kulturou a sportem dojíždíme dle aktuální nabídky do Turnova, Liberce, Bedřichova Liberce apod. Navštěvujeme dopravní hřiště, divadlo, akce v muzeu apod.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Veškeré snažení všech zaměstnanců školy směřuje k tomu, aby zde bylo dítě šťastné a spokojené a aby v péči o ně byla společně s rodiči vytvořena cesta spolupráce, vzájemné důvěry a otevřenosti.

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola je součástí příspěvkové organizace a její celý název zní: Základní škola a Mateřská škola Pěnčín. Provoz školy je hrazen příspěvkem zřizovatele. Děti jsou přijímány na celé období docházky, ne na dobu určitou. Rodič hradí poplatek za vzdělávání.

Budova MŠ je přízemní, původně určena pro 2 třídy. V důsledku klesajícího počtu dětí byla zredukována na jednu třídu. V té době se z jedné místnosti v nepoužívané části budovy zřídila obecní knihovna a ze třídy se stala tělocvična. Od 1.1. 2013 je školka dvoutřídní s max. kapacitou 40 dětí. Od 1.9. 2023 se max. kapacita navýšila na 44 dětí. Po navýšení počtu 1.1. 2013 se z tělocvičny stala 2.třída, po navýšení počtu dětí se od 1.9. 2023 z knihovny stala herna, každá ze tříd má samostatný vchod. Jedna z místností uprostřed budovy je vyčleněna pro stravování (v čase oběda) dětem ZŠ. Zbytek objektu používá MŠ.

Technický stav školy odpovídá stáří budovy. V minulých letech prošla několika rozsáhlejšími úpravami: zateplení celé budovy, výměna oken a venkovních dveří, rekonstrukce sociálního zařízení pro děti, rekonstrukce střechy. Průběžně se provádějí menší udržovací opravy.

Budova školy nabízí poměrně velké prostory, vybavené dětským nábytkem, tělocvičným náradím a náčiním, samostatnou ložnicí pro děti. Škola je dostatečně vybavena hračkami, didaktickým materiálem a výtvarnými potřebami pro děti. Prostory jsou dle možnosti uzpůsobeny tak, aby vyhovovaly dětem i personálu.

Všechny místnosti jsou obráceny k jihu, je zde tedy dostatek světla. K zastínění používáme žaluzie. Po celé herně v 1. i 2. třídě je položena kobercová krytina. Druhá herna slouží též jako ložnice pro starší děti. Používají se matrace, které se ukládají do regálové skříně včetně ložního prádla. Herny v obou třídách jsou vybaveny novým dětským nábytkem a jsou rozděleny do několika koutků (např. kuchyňka, čtecí koutek, kadeřnictví, koutek pro chlapce s auty a kostkami) tak, aby děti měly při své hře dostatek soukromí a zároveň dostatek podnětů. Hračky a pomůcky jsou průběžně doplňovány a obměňovány novými dle potřeb dětí. Pomůcky, tělocvičné náčiní, hračky jsou umístěny zpravidla tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Každá má své místo, k tomu jsou děti neustále vedeny. Děti se svými výrobky podílejí samy na úpravě a výzdobě interiéru školy. Výtvary dětí v prostorách školy se obměňují v souladu s probíraným tématem.

Na hernu v 1. třídě přímo navazuje místnost, která slouží zároveň jako jídelna. Na podlaze je krytina z lina, která se snadno udržuje. V této místnosti děti nejen stolují, ale i pracují a dle zájmu si hrají. S touto třídou sousedí kuchyň a je sní propojena výdejním okénkem V ložnici 1. třídy jsou parkety. Každé dítě má své stabilní lůžko na odpočinek. Ložní soupravy jsou vyrobeny z protialergických materiálů. Šatna dětí má lehce stíratelnou podlahovou krytinu. Je vybavena šatnovými bloky, kde má každé dítě své určené místo. Na stěnách jsou korkové nástěnky určené k vystavování prací dětí, k osvětě rodičů a k jejich informovanosti o aktuálním dění v mateřské škole. V umývárně jsou nainstalovány boxy s oddělenými příhrádkami na ručníky.

2. třída se nachází v druhé polovině budovy. Od 1. třídy je oddělena místností - jídelnou pro děti ze základní školy, která má samostatný vchod a chodbičku k převlékání dětí.

2. třída je vybavena kusovým kobercem, novými stolkami, židličkami u kterých děti stolují a podle potřeby pracují. Třída má svůj vlastní vchod i vlastní hygienické zařízení. Na odpočinek dětí se zakoupily matrace, které se denně rozkládají v nově rekonstruované místnosti po vystěhování knihovny. V této nové herně je koberec po celé místnosti. Pro matrace a ložní prádlo byly vyrobeny regály na míru, které jsou součástí vybavení nově zrekonstruované místnosti po knihovně.

Další prostory budovy slouží jako zázemí. Jedná se o tyto místnosti: šatna zaměstnanců, školní kuchyně, kancelář, úklidová komora, metodický kabinet a sborovna.

U školní kuchyně je sklad potravin a hrubá přípravná, která je zároveň skladem ovoce a zeleniny. Školní kuchyně je vybavena dle hygienických norem.

V samostatné ložnici u 1. třídy byla vyrobena skříň na míru, pro pomůcky a ložní prádlo.

Škola je vytápěna plynem v kombinaci s ohřevem vody solární energií. Je vybavena počítačem s tiskárnou a s připojením na internet. Pedagogům byli pořízeny z dotačního programu notebooky.

Byla zakoupena nová pračka a sušička pro praní veškerého prádla.

Do kuchyně byly dokoupeny nové nerezové stoly. Na jaře 2023 byla pořízena interaktivní tabule, kterou využívají děti z obou tříd.

Součástí školy je rozlehlá zahrada plně využívaná ke hrám a odpočinku dětí. Zahrada je vybavena průlezkami, dřevěným hradem s dvěma skluzavkami, dvěma břevnovými houpačkami, třemi pérovými houpačkami, malým dřevěným domečkem s plochou na kreslení na jedné stěně, lavičkami, pískovištěm a novým dřevěným altánem. Nově byla vybudována v příchozí části zahrady dřevěná sestava „Cesta odvahy“. V zadní části zahrady je umístěn prvek – Vodní svět. Jedná se o soustavu korýtek a nádrží na hrátky s vodou.

V přední části zahrady se nacházelo mělké brouzdaliště, které bylo již mnoho let nefunkční. Po dohodě s Obecním úřadem bylo zavezeno hlínou a ve spolupráci s rodiči osázeno trvalkami. Vzniklo tak příjemnější, ale i naučné prostředí pro děti a veřejnost pozorování hmyzu a ptáků. V jedné části zahrady jsme založili užitkovou zahrádku. Pěstujeme zde s dětmi zeleninu. Děti se aktivně podílejí na pěstování a údržbě záhonů. Zřídili jsme též ZOO koutek. Byl zakoupen domek pro králíčky a chováme tak morčata, o která se společně s dětmi i rodiči staráme.

Na zahradě jsou vysázeny, v současné době již vzrostlé stromy, které poskytují během slunečných dnů dostatek stínu při aktivitách dětí na zahradě. Do budoucna počítáme s dalšími terénními úpravami a úpravou zeleně na zahradě. To vše souvisí s množstvím finančních prostředků a spoluprací se sponzory a s rodiči.

Samostatná místnost s vlastním vchodem v areálu budovy školy slouží jako sklad hraček na zahradu. Kromě hraček jsou zde uskladněna odrážedla a koloběžky, která děti využívají při dopravních hrách.

Zahrada je pravidelně udržována, péči o travnaté plochy zajišťuje Obecní úřad, péči o záhony zajišťují učitelky společně s dětmi.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Hned za školou začínají louky a pastviny, nedaleko jsou lesy, potok, sady, zemědělská farma – místa pro výchovné, vzdělávací i relaxační vycházky a také ke zvyšování fyzické kondice dětí ve všech ročních obdobích. Ke svým činnostem navštěvujeme také místní fotbalové hřiště – travnaté nebo s umělým povrchem. V zimním období využíváme mírný svah za školou k bobování.

3.2 Životaspráva

Dětem je podávána plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku s dostatečným množstvím ovoce a zeleniny v syrovém stavu. Ve stravě jsou prvky zdravé výživy: celozrnné pečivo, potraviny ze zdravé výživy.

Během celého dne mají děti k dispozici dostatek tekutin a je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne. Děti mají v mateřské škole vlastní plastový hrníček, ze kterého pijí během celého dne nebo při pobytu na školní zahradě. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány předepsané intervaly. Děti do jídla nikdy nenutíme, ale snažíme se, aby alespoň ochutnaly. Děti učíme samostatné obsluze při stolování.

Děti se podílejí na sklizni ovoce i zeleniny pěstované na školní zahradě. Tyto produkty pak zpracovávají a předkládají dětem kuchařky ke konzumaci. V dětech podporujeme pozitivní vztah k životnímu prostředí a osvojení si hodnot, které je budou provázet po celý život. Navíc ta radost z výpěstků, jež si samy vypěstovaly ze semínka či sazeničky a které pak mohou konzumovat.

Denní rytmus a organizace činností je flexibilní, proto se můžeme alespoň částečně přizpůsobovat potřebám a aktuálním situacím v dění dětí a mateřské škole. (viz. Vnitřní řád MŠ)

Děti jsou denně dostatečně dlouho venku vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky, např. náledí, mráz pod -10°C , déšť, silný vítr, inverze, aj. V zimních měsících se doba pobytu venku nezkracuje, v letních měsících se činnosti přenášejí ven v dopoledních i odpoledních hodinách.

Děti mají dostatek volného pohybu na školní zahradě, ale v rámci možností i v mateřské škole.

Vzhledem k tomu, že dbáme především na bezpečnost všech dětí, zařazujeme spíše organizované pohybové chvíle.

Respektujeme individuální potřebu spánku a odpočinku, odpočinkový režim je upraven dle individuálních potřeb dětí.

Všichni zaměstnanci školy respektují děti a jejich individuální potřeby. Reagují na ně a napomáhají k jejich uspokojování. Učitelky zatěžují děti přiměřeně, v rámci jejich možností, děti mají možnost kdykoli relaxovat v klidných koutcích herny.

Učitelky se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor. Učitelky jdou dětem příkladem v konzumaci jídel a racionální výživy a jde příkladem v pitném režimu. Nabízí a motivuje děti, aby ochutnaly jídlo, na které nejsou zvyklé, ale je pro ně zdravé.

3.3 Psychosociální podmínky

Vytváříme takové prostředí, aby se děti i dospělí cítili v mateřské škole klidně, spokojeně a bezpečně. Učitelky se snaží o nenásilnou komunikaci s dětmi, která je jim příjemná a navozuje u dětí vzájemný vztah důvěry a spolupráce.

Učitelky kolem sebe šíří atmosféru pohody,

veselí a dobré nálady. Děti mají možnost vidět zdvořilé jednání mezi učitelkami, provozními zaměstnanci, vidět kolem sebe konkrétní vzájemnou pomoc pedagogických i nepedagogických zaměstnanců. Děti mají příležitost seznamovat se se vzájemnou spoluprací mezi rodiči a učitelkami, to, jak mezi sebou vzájemně respektují pravidla komunikace a naslouchání. Děti se tak naučí s důvěrou se obracet na všechny zaměstnance se svým přáním, říkat bez obav, že něco nechťejí (jíst, dělat,...).

Nově přichozí děti mají možnost postupně se adaptovat na prostředí i situace, vždy volíme spolu s rodiči neoptimálnější způsob adaptace. Dítě se adaptuje na docházku do mateřské školy i spolu s rodičem tak dlouho, jak potřebuje.

Učitelky respektují potřeby dětí, reagují na ně a pomáhají v jejich uspokojování.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem, dáváme jim dostatek času a možností k dokončení činnosti, dohrát si hru. Dítě je včas upozorněno, že činnost bude třeba ukončit. Dítě, které je pomalé, má možnost dokončit činnost (úklid hraček, oblékání, hru...) ve svém vlastním tempu, rychlé dítě se zabývá jinou činností, zatímco ostatní dokončují svou práci.

Všechny děti mají rovnocenné postavení. Nepřipouštíme projevy nerovností, podceňování a zesměšňování, a pokud se problém vyskytne, ihned ho řešíme.

Učitelky preferují dialog s dítětem a dodržování společně dohodnutých pravidel před direktivními příkazy. Volnost a osobní svoboda dětí je vyvážená mírou omezení, vyplývající z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný denní režim.

Učíme děti pravidlům soužití ve třídě, snažíme se podporovat citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemnou pomoc a podporu. Děti od učitelek dostávají jasně a srozumitelné pokyny. Je vyloučeno manipulování s dítětem, zbytečné organizování dětí z obavy časového prostoru, podporování nezdravé soutěživosti dětí. Třída je pro děti kamarádkým prostředím, jsou v ní rády. Učitelka oslovuje dítě křestním jménem, má zajištěno, jak mu říkají doma, kterou formu jména má rádo.

Podporujeme děti, sympatizujeme s jejich nápady, názory, pocity, náladami apod., jsme vstřícné.

Uplatňujeme pedagogický styl s nabídkou, při kterém počítáme se samotným rozhodováním

dítěte. Děti mají možnost obrátit se na učitelky s návrhy aktivit, mají příležitost podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samých. Spolu s dítětem hledá učitelka řešení tak, aby pocítilo a uvědomovalo si následky svého chování. Učitelka vede děti k tomu, aby co nejdříve samy hledaly řešení svých problémů. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života.

Vyhýbáme se negativním slovním komentářům. Oceňujeme a vyhodnocujeme konkrétní výkony dětí. Ve vztazích mezi dětmi a dospělými se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, zdvořilost, vzájemná pomoc a podpora. Učitelka se snaží porozumět motivům a příčinám chování dítěte, místo pochval a trestů poskytuje dětem zpětnou vazbu o jejich chování a činnostech. Řeší i negativní až destruktivní spontánní projevy nedirektivně a využívá situaci k posilování sebekontroly a duševní odolnosti.

Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Učitelka se směje s dětmi, dovede si udělat legraci i sama ze sebe, omlouvá se za svá mylná rozhodnutí. Dodržuje dané sliby, nemůže-li, iniciativně se zabývá vysvětlením a náhradním řešením. Bez obav se přiznává k neznalosti, omylu nebo chybě. Je třeba dětem ukázat, „že mýlit se je lidské“ a je správné přiznat chybu. Problémy se kterými se na ni děti obrazejí, chápe učitelka vážně (nikdy nezlehčuje, ani neobrací v žert). Vše se snaží řešit pomocí reálných situací, dětem blízkých a úměrných věku dětí. Učitelky se programově věnují neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňují prosociálním směrem (prevence šikany a jiných patologických jevů u dětí)

3.4 Organizační chod školy

Provoz školy je od 6,30 -16,30 hod. Děti se schází v 1. třídě, kde zůstávají pohromadě do 7,00, kdy nastupuje druhá učitelka a starší děti odchází do druhé třídy. Odpoledne mezi 13,00 – 15,00 je provoz ukončován za dozoru dvou učitelek. Od 15:00 hod se děti slučují do jedné třídy – Berušek - a dohled nad dětmi dokončí jedna učitelka dle směn.

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální potřeby dětí.

Poměr spontánních a řízených aktivit je vyvážený. Organizace dne je pouze orientační s ohledem na dobu pobytu venku a tříhodinový interval mezi jídly.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány řízené zdravotně pohybové aktivity. Učitelka denně plánuje

pohybové činnosti na správné držení těla či rozvoj motorických dovedností. Řízené činnosti realizuje učitelka v malých skupinách tak, aby mohla kontrolovat správné provádění cviků u jednotlivých dětí. Učitelka během dne organizuje řízené činnosti tak, aby z nich děti mohly vybírat.

Děti se mohou adaptovat na docházku do mateřské školy ve společnosti rodiče tak dlouho, jak potřebuje.

Poměr spontánních a řízených aktivit je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které škola organizuje nad rámec běžného programu.

Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní pokračovat později. Děti si mohou rozehranou hru nechat do ukončení hry i více dní. Učitelka dává možnost dokončit činnost, dohrát si hru, upozorňuje děti včas, že činnost bude třeba ukončit. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní tvořivosti a experimentování, aby se zapojily do organizace činností, pracovaly svým tempem apod.

Učitelka respektuje osobní psychomotorické tempo dětí a podřizuje mu organizační činnosti. Děti se obracejí na učitelky s návrhy aktivit, mají příležitost podílet se na rozhodnutích týkajících se jich samých. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální a skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v různě velkých skupinách dle potřeby.

V třídách jsou herní koutky členěny tak, aby děti měly prostor pro soukromí a hry v menších skupinkách. Učitelka organizuje řízené činnosti pro různě velké skupiny dětí, vytváří prostor pro setkávání všech dětí – frontální činnosti (pohybové chvílky, hudební činnosti, komunitní kruh,...) s přihlédnutím k potřebám dětí. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných aktivit. Ve třídě starších dětí využívají děti ke svým aktivitám i nastálo zabudované žebříny, na kterých mohou pod dozorem dospělého spontánně cvičit, popřípadě cvičí při řízené činnosti. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Zároveň však je vše organizováno tak, aby po celou dobu pobytu v mateřské škole byly děti pod neustálým přímým dohledem učitelek a nepohybovaly se spontánně nebo nepobývaly bez dozoru v jiných místnostech a prostorách mateřské školy než je učitelka.

Učitelky vedou záznamy o vývoji jednotlivých dětí, tyto záznamy o dětech jsou prováděny na základě pedagogické diagnostiky a vycházejí z pravidelného pozorování dětí. Každé z dětí má své portfolio, kam si ukládají pracovní listy a své kresby.

Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou doplňovány dle potřeby včas).

Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

Režim dne:

6,30 – 8,30	Scházení dětí, didaktické hry a činnosti zaměřené na spontánní činnosti, námětové hry, jazykové chvílky, smyslové hry, individuální péče, komunitní kruh, řízené pohybové aktivity
8,30 – 9,00	Hygiena, svačina
9,00 – 9,50	řízené činnosti, didakticky zacílené činnosti, záměrné i spontánní učení ve skupinách, individuální péče o děti se specifickými vzdělávacími potřebami, směřované k cílenému rozvíjení poznávání, rozvíjení schopností a získávání důležitých dovedností ve všech oblastech – hudební, pohybové, taneční, dramatické, výtvarné, pracovní, estetické činnosti
9,50 - 11,45	Příprava na pobyt venku, pobyt venku, hygiena
11,45 – 12,30	Hygiena, oběd, hygiena (čištění zubů po obědě)
12,30 – 14,15	Příprava na odpočinek, četba, odpočinek, případně náhradní relaxační aktivity
14,15 – 14,50	Hygiena, odpolední svačina
14,50 – 16,30	Odpolední zájmové činnosti dětí – hry podle zájmu a přání dětí, pokračování didakticky zaměřených činností, podle počasí pobyt na zahradě, rozcházení dětí

Organizace dne je přizpůsobována potřebám dětí a výchovné práce, Je dána pružnost v čase, nedodrží se striktně detailní uspořádání času.

3.5 Řízení školy

Hlavním úkolem při vedení mateřské školy je snaha o vytvoření ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, snaha o zapojení všech zaměstnanců do aktivní činnosti. K tomu přispívá respektování názorů všech zaměstnanců, ponechání prostoru k tvořivé činnosti a k dostatečné pravomoci, důležitá je i podpora a motivace. Vzhledem k velikosti školy je možné provádět každodenní rozhovory o výchovně vzdělávacím procesu, o problémech, které se při běžném provozu vyskytují. Závažnější a složitější témata se řeší na provozních a pedagogických poradách.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny, všichni zaměstnanci znají své kompetence, které jsou obsaženy v pracovních náplních. Při vedení zaměstnanců vedoucí učitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení MŠ, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách školního programu. Zaměstnanci se otevřeně vyjadřují k práci své i jiných zaměstnanců, otevřeně se vyjadřují k práci vedoucí učitelky, otevřeně komunikují se všemi. Zásadní problémy řeší všichni zaměstnanci společně. Vedoucí učitelka řeší konflikty a problémy včas, řeší se věcně, kultivovaným a efektivním způsobem.

Vedoucí učitelka podává pravdivé informace, zaměstnanci jsou včas a v dostatečné míře informováni o záležitostech školy. Vedoucí učitelka je odpovědná ředitelce ZŠ a MŠ, které předává pravdivé informace o zaměstnancích MŠ, ze kterých ředitelka školy vychází k finančnímu ohodnocení pracovníků.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy vychází z analýz předchozího období a využívá zpětné vazby.

Školní vzdělávací program vypracovává vedoucí učitelka ve spolupráci s ostatními členy pedagogického týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, se základní školou, popřípadě i jinými organizacemi v místě mateřské školy a s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných vzdělávacích problémů dětí. V případě konání aktivit mimo MŠ, např. výlety, sportovní akce apod. spolupracujeme i s mateřskými školami v okolních obcích.

Vedoucí učitelka zajišťuje vnější informační systém pro rodiče a širší veřejnost (na počátku každého měsíce „Pěňčínský Školáček“ třídní schůzky, webové stránky, nástěnky, jednání s rodiči...).

Učitelky projednávají v dostatečném časovém předstihu s rodiči případnou nezralost dítěte k docházce do ZŠ, nebo naopak dítěte mimořádně nadaného. V takových případech nabízí mateřská škola rodičům odbornou pomoc a konzultaci s odborníky (např. PPP). MŠ informuje rodiče o odborných pracovištích, které jim mohou poskytnout podporu při vzdělávacích nebo výchovných obtížích.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

V mateřské škole pracují čtyři pedagogické pracovnice, z nichž je jedna pověřena vedoucí učitelkou. Všechny učitelky pracují na celý úvazek.

Pedagogický tým pracuje podle jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Učitelky se sebevzdělávají podle svých potřeb a podle potřeb školy. Ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Každý rok se učitelky účastní odborných seminářů a využívají v praxi poznatků z těchto seminářů. Předávají je i ostatním učitelkám. Učitelky čtou pravidelně odborné časopisy – Informatorium, Učitelkové noviny, Poradce ředitelky MŠ, Rodina a škola....

Mateřská škola se zapojila do programu „Výzkum, vývoj a vzdělávání (Programové období 2014-2020 – tzv. Šablony, nově je mateřská škola zapojena v projektu OP JAK – 2022 - 2024)

Služby učitelek jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy zajištěna optimální pedagogická péče a dodrženy bezpečnostní předpisy. Učitelky jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Dále škola zaměstnává školnici, kuchařku a pomocnou kuchařku, které v případě potřeby jsou schopné i ochotné pomoci při obsluze dětí i mimo rozsah svých povinností.

3.7 Spoluúčast s rodiči a jinými subjekty

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Rodiče mají možnost podílet se na dění v MŠ, účastnit se různých programů. Jsou pravidelně a včas informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Projevili-li zájem, mohou se spolupodílet na plánování programu v mateřské škole, při řešení různých problémů.

Ve školních dokumentech jsou vytyčena práva a povinnosti rodičů. Rodiče mohou vstupovat do tříd při scházení a rozcházení dětí, mohou se po dohodě účastnit vzdělávacích aktivit dítěte. Nebojí se otevřeně jednat, mít připomínky k chodu mateřské školy, spolurozhodují při zásadních otázkách vzdělávání a jeho organizaci.

Učitelky sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, snaží se jim porozumět a vyhovět. Učitelka zjišťuje představy rodičů o vzdělávacích postupech vhodných pro jejich dítě.

Učitelky znají stravovací návyky dítěte a rodiny, zjišťují, s jakými zkušenostmi a na jaké vývojové úrovni dítě přichází do mateřské školy z rodiny.

Škola organizuje pro rodiče pravidelné akce. Pokud rodiče žádají konzultace ve výchovných otázkách, je jim

vyhověno, získávají informace o svém dítěti na individuálních schůzkách. Pro rodiče jsou organizovány školní schůzky.

Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Učitelky s rodiči konzultují výchovné záměry a výsledky vzdělávání dítěte, poskytuje rodičům informace o pokrocích ve vývoji a vzdělávání dítěte, popřípadě nechá nahlédnout do záznamů o jeho vývoji.

Učitelky chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost jejich informací. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Informace o rodině a dětech jsou důvěrné informace, se kterými pracují pouze učitelky ve třídě, popřípadě ředitelka školy, nikdo jiný je nezná.

Máme zájem o co nejužší spolupráci s rodiči. Radíme rodičům, kam se mají obrátit s případnými problémy svých dětí, půjčujeme jim odbornou literaturu, která jim pomůže při řešení odborných problémů, radíme individuálně při výchově a při vytváření základních návyků u dětí. Do záznamů o jednotlivých dětech zaznamenáváme, co jsme s rodiči řešili, zda došlo k nápravě a jak situace pokračuje.

Minimálně jednou za šk. rok pořádáme pro rodiče besedu s odborníkem na různá témata týkající se výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Snažíme se pozvat pokaždé jiného odborníka z řad pediatra, psychologa apod. Rodiče se takto dozví cenné informace, které je dobře nasměrují a oni tak lépe zvládají případný problém např. logopedie, motorické a výchovné problémy, mimořádné nadání dětí). V navazování kontaktu s rodiči musí být učitelky taktní a být vybaveny dostatečnými znalostmi o dětech.

Pořádáme akce, při kterých se rodiče spolu s dětmi zapojují do dění školy. Jsou to společné sportovní akce, vánoční posezení u stromečku, vánoční besídka a besídka ke Dni matek, rozloučení s předškoláky, třídění odpadu a sběr druhotných surovin.

Dále dochází ke spolupráci se ZŠ. Děti z mateřské školy se jednak dennodenně potkávají s dětmi i zaměstnanci základní školy v době oběda (děti ze ZŠ se stravují v budově mateřské školy), ale pořádáme také společné akce – Drakiáda, sáňkování a bobování, besídky pro rodiče a veřejnost, vynášení Morany, divadelní nebo hudební představení pořádané v mateřské škole, apod. Mimoto předškoláci navštíví ZŠ zpravidla 1x v době dopoledních vyučovacích hodin a 1x celý den včetně pobytu v družině. Nově děti navštěvují ZŠ každou středu v kroužku: Všestranného rozvoje.

Škola dále spolupracuje se zřizovatelem a to v rámci pořádání kulturních akcí, jako jsou např. besídky, Mateřinka a ostatní akce. V případě potřeby je k dispozici svoz či odvoz dětí autem Obecního úřadu. Mateřská škola se průběžně prezentuje svými výtvarnými pracemi nebo fotografiemi z akcí školy ve veřejné vitrině umístěné u parkoviště před mateřskou školou.

Dále spolupracujeme s logopedy, S PPP v Semilech, s pediatry, s MŠ Svijanský Újezd, MŠ Dřevěnka v Turnově, místní knihovnou v Pěncíně.

Zajišťujeme dětem možnost zúčastnit se lyžařského kurzu v Liberci a lekcí bruslení v hokejové hale v Turnově.

Vítáme i spolupráci se školským odborem města Turnova, který pro nás zajišťuje návštěvu dopravního hřiště v Turnově.

3.8 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z RVP, z respektování individuálních potřeb a možností dítěte.

Při nástupu dítěte do mateřské školy – obvykle v září – probíhá pozorování a diagnostikování dětí. Pokud některé z nich potřebuje k rozvoji své osobnosti speciální metody a podmínky, řešíme tento problém v první řadě s rodiči dítěte. Seznámíme je s naším zjištěním a navrhneme optimální možnosti k řešení daného problému (např. vyšetření dítěte u specialisty, nabídneme vhodnou literaturu,...). Pokud lze vytvořit vhodné podmínky v rámci mateřské školy, úzce spolupracujeme se specialisty na daný problém, vytvoříme společně individuální vzdělávací plán, který poté společně realizujeme.

Nejčastěji spolupracujeme se speciálním logopedem, s PPP Semily, s dětskými pediatry a dětským psychologem.

Pokud máme pochybnosti, zda dítě zvládne školní docházku, navrhneme rodičům vyšetření školní zralosti v PPP, nebo pozveme pracovníci PPP přímo do mateřské školy k diagnostice dítěte.

Pro dítě s odkladem školní docházky je vytvořen individuální plán a jsou zaznamenávány pokroky ve vzdělávání. S dětmi s odkladem školní docházky pracujeme individuálně hlavně při ranních a odpoledních hrách, v případě, že dítě neusíná při odpoledním odpočinku i v této době. Na děti s odkladem školní docházky jsou denně kladeny vyšší požadavky než na ostatní. Děti si nosí domů spoustu materiálů na procvičování a zadané domácí úkoly, které procvičují společně s rodiči.

Mateřská škola má speciálního pedagoga: jedna z učitelek je logoped. Pokud musíme řešit nějaký výchovný nebo vzdělávací problém, snažíme se v dalším vzdělávání pedagogů navštěvovat semináře, které se potřebným tématem zabývají.

Dále se individuálně věnujeme dětem sociálně znevýhodněným. Snažíme se rodiče těchto dětí taktně upozorňovat

na problémy, které je nutno společně ku prospěchu dítěte řešit.

Každý rok zveme do mateřské školy odborníka na výchovu a vzdělávání předškolních dětí a formou besedy upozorňujeme rodiče na nejčastější problémy.

Pokud se některé dítě jeví jako mimořádně nadané, navrhujeme rodičům vyšetření v PPP Semily

a na základě vyšetření přizpůsobíme obsah a podmínky vzdělávacího programu a sestavíme individuální plán k dalšímu rozvoji dítěte. Snahou je, nabídnout dítěti dostatek aktivit, abychom podporovaly jeho další vývoj.

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání

Zápis do MŠ se koná každoročně, termín je včas vyvěšen na nástěnkách, v budově školy, na obecním úřadě, na webových stránkách školy a školním zpravodaji.

Do mateřské školy jsou přijímány děti zpravidla od tří let věku a dle následujících kritérií:

1. **děti, které k 31. 8. daného roku dosáhnou pátého roku věku** pokud mají místo trvalého pobytu, v příslušném školském obvodu MŠ – Pěňčín, Čtveřín, Vlastibořice (povinné předškolní vzdělávání včetně dětí s odkladem školní docházky)
2. **děti, které k 31. 8. daného roku dosáhnou nejméně čtvrtého roku věku** pokud mají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu MŠ – Pěňčín, Čtveřín, Vlastibořice
3. **děti, které k 31.12. daného roku dosáhnou nejméně třetího roku věku** pokud mají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu – Pěňčín, Čtveřín, Vlastibořice
4. **děti s trvalým pobytem mimo školský obvod MŠ** v pořadí od nejstaršího po nejmladší děti, které do 31.8. daného roku dosáhnou nejméně třetího roku věku.
5. **děti mladší tří let**, které do 31.12. daného roku dovrší věku 3 let a mají místo trvalého pobytu v příslušném školském obvodu MŠ– Pěňčín, Čtveřín, Vlastibořice
6. **děti mladší tří let** které do 31.12. daného roku dovrší věku 3 let a mají místo trvalého bydliště mimo školský obvod MŠ

Podle kritérií budou děti přijímány do naplnění kapacity MŠ.

Dále budou žádosti evidovány a bude jim vyhověno podle uvolněných míst.

4.2 Rozdělení dětí do tříd

Mateřská škola je od šk. roku 2011/2012 dvoutřídní. Kapacita školy je k 1.9. 2023 44 dětí. Děti jsou rozděleny do tříd podle věku – mladší děti (2,5 – 4leté), starší děti (4 – 6leté).

Vnitřní uspořádání školy umožňuje společné ranní i odpolední hry všech dětí. Zpravidla kolem 7:00 hod. dochází k rozdělení dětí a odchodu starších dětí do své třídy.

Cílené činnosti jsou prováděny odděleně podle věkových skupin. Akce školy jsou organizovány převážně společně, ale každá ze tříd si může naplánovat i jednotlivé akce vyhovující tak věkové skupině dětí dle třídy.

V každé třídě je v průměru 22 dětí. Je to ideální počet dětí na jednu učitelku. Rozdělení dětí do tříd podle věku umožňuje uplatnění specifických metod a forem práce pro danou věkovou skupinu dětí. Zároveň při společných hrách dochází k heterogenní výchově a vzdělávání, kdy se u dětí rozvíjejí další důležité mravní a volní vlastnosti.

Ranní hry jsou společné a v této době provádíme i výtvarné činnosti. Děti ve skupinkách vytvářejí z různých materiálů, nebo se věnují výtvarným činnostem. Učitelky se tak mohou individuálně věnovat všem dětem. Na práci má každé dítě tolik času, kolik potřebuje a i pro ně jsou činnosti prováděny touto formou přitažlivější. Ostatní si hrají a postupně se zapojují i děti, které zpočátku nejeví zájem. Odstraní se i počáteční obava z nezdarů a nevládnutí úkolu.

Hygiena probíhá za spolupráce obou učitelek ve třídách. Při převlékání na pobyt venku a po něm pomáhá dětem v případě nutnosti i školnice.

Pohybová chvilka je zařazována denně. Ve třídě starších dětí je tělesné cvičení prováděno s prvky čchi-kungu a jógy, které vychází z vědomého propojení a koordinace pohybů, orientace v prostoru i čase. Slouží k potřebnému procvičení jednotlivých částí těla, ke správnému dýchání, správnému držení těla a ovládnutí pohybového aparátu. Pravidelně zařazujeme cvičení s náčiním a na nářadí.

Řízené činnosti jsou podle své náplně prováděny skupinově nebo frontálně. Pracuje se s tématem daným školním vzdělávacím programem, je zde však velký prostor k improvizaci a využití spontánních aktivit dětí.

Ve třídě mladších dětí je interaktivní tabule, kterou využívají děti z obou tříd podle potřeby a zvolených témat. Pobyt venku probíhá denně, za nepříznivého počasí zvažujeme možnost alespoň kratšího pobytu venku. Čas nutný pro pobyt venku je dodržován, za příznivých podmínek provádíme některé činnosti na zahradě nebo na hřišti (hlavně pohybové činnosti, činnosti, které se vztahují k přírodě, apod.). Využíváme možnosti, které nám lokalita školy nabízí hlavně k volnému pohybu dětí v přírodě, v lese, nebo na hřišti, ale i aktivní pomoc při údržbě zahrady- děti pozorují učitelku při pletí, okopávání či sázení, samy se spontánně zapojují a utvářejí si tak kladný vztah k práci a k úpravě prostředí a estetickému vnímání okolí.

Oběd, hygiena a příprava na odpolední odpočinek probíhá ve stejný čas v obou třídách. Při nižším celkovém počtu dětí – do 25, se stravují děti v jedné třídě. Polévku dětem nalévá školnice, použitý talíř děti odnáší samy na odkládací okénko kuchyně a poté si jdou děti ihned pro druhé jídlo, děti si mohou samy říct, jak velkou porci chtějí. Každé dítě má možnost jít si samostatně k výdejnímu okénku jídlo přidat. V době oběda jsou ve třídě (třídách) dvě učitelky, v době kdy děti dokončují oběd, odchází jedna z učitelek za dětmi do umývárny, kde se děti po obědě věnují hygieně a poté odchází za dětmi do ložnice a pomáhá jim připravit se na odpočinek.

Před odpoledním odpočinkem si děti opakují společně s učitelkou básničky nebo písničky z daného týdne. V době odpočinku dětí jsou přítomny dvě učitelky, kdy ta, která má přímou pedagogickou činnost na odpolední směnu, čte dětem pohádku. Děti, které odcházejí po obědě domů, si hrají ve svých třídách v hracích koutcích pod dohledem učitelky, které ještě neskončila směna.

V době odpočinku jsou všechny děti v klidu na lůžku.

Hygiena a odpolední svačina probíhá za přítomnosti jedné učitelky a případné asistence školnice.

Odpolední činnosti nastávají postupně po dokončení svačiny. Děti si samy vybírají hru, učitelka provádí individuální práci s dětmi s ohledem na jejich potřeby. Od jara do podzimu za příhodných teplotních a povětrnostních podmínek se využívá školní zahrada.

Při návštěvě divadelních představení mimo MŠ, jsou s dětmi přítomny vždy alespoň 2 učitelky (vedoucí učitelka má možnost zůstat v MŠ a věnovat se aktivitám spojeným s vedením MŠ).

V případě celodenních výletů jsou s dětmi přítomny všechny učitelky, a v případě potřeby pomáhají s obsluhou a dozorem nad dětmi i ostatní zaměstnanci (uklizečka i kuchařky).

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Dlouhodobé cíle a záměry

Koncepce školy vychází z úkolů rámcového programu, z dosavadních zkušeností pedagogů a z dosažených výsledků práce mateřské školy. Školní vzdělávací program má název: „**OBJEVUJEME SVĚT**“.

Zaměření naší MŠ je všeobecné - promítá se do ročních období.

Využíváme zkušeností a schopností pedagogů, které se promítají do tématických bloků, akcí pro děti, výzdoby MŠ i nadstandardních aktivit naší školy.

Mateřskou školu směřujeme výtvarným směrem, hudebním směrem (hra na Orffovy nástroje), pohybovou výchovou, zařazujeme grafomotoriku – to vše prožitkovým vnímáním.

Ve škole jsou vytvořeny pracovní, hrací, literární koutky, hra na rodinu, lékaře.

Do programu jsou zapojováni také provozní zaměstnanci, se kterými spolupracujeme a kteří rádi spolupracují s námi (zábavná dopoledne, odpoledne, výlety, apod.)

Hlavním cílem výchovně vzdělávací práce je zaměřit se na tyto úkoly:

Vytvářet dětem co nejlepší podmínky pro přirozený osobnostní rozvoj, spokojený a radostný život a položit základy pro úspěšné celoživotní vzdělávání.

Vycházet ze svobodné volby dětí, reagovat na momentální situaci ve třídě a na dětské požadavky.

Vycházet z činností a her dětí, které budou usměrňovány a nenásilně korigovány.

Respektovat a vycházet z momentálních potřeb dítěte, děti, které se nezapojí do činností mají právo určit si samy, čím se zabaví.

Zaměřit se na rozvoj řeči a podporu individuality dítěte.

Naučit děti mezi sebou komunikovat, aby si při vzájemných hrách nepřekážely, vyhověly si a naučily se spolupráci (je na učitelkách, aby sladily zájmy dětí tak, aby nedocházelo ke konfliktům. Dojde-li k nim, je nutné je citlivě a profesionálně řešit.)

Nabízet dětem i jejich rodičům dostatek kulturních aktivit k podpoře estetického vnímání, citových prožitků a aktivity k podpoře zdraví a zdatnosti.

Pracovat s dětmi individuálně, po skupinkách, při hlavní části zapojovat do společných činností co nejvíce dětí.

Maximálně využívat pracovní listy, kterých máme dostatek k různým tématům.

Při naplňování cílů využívat dětské zvědavosti, fantazie a zájmů.

Výchova a vzdělávání se objevuje ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, a to v aktivitách řízených i spontánních.

Konkrétní vzdělávání naplňují pedagogové formou záměrného i spontánního učení, aktivní účasti dítěte založenou na smyslovém vnímání, prožitkovém učení.

S dětmi pracujeme ve skupinách i individuálním způsobem.

Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Děti se podílejí i vlastní činností na přípravě některých pokrmů v rámci TVP – práce s potravinou.

Naším cílem je vytvářet dětem optimální podmínky za účasti všech pracovníků školy a v úzkém kontaktu s rodinou, chceme umožnit dětem vytvářet si reálný obraz světa na základě prožitkového učení a co nejlépe je připravit na život, který je teprve čeká.

Záměrem výchovného působení naší školy je vytvořit mateřskou školu rodinného typu s úzkými vazbami na rodiče. Cestou přirozené výchovy se snažíme položit základy celoživotního vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb, učit je zdravému stravování, uvědomění si odpovědnosti za své chování a jednání. Chceme umožnit dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytvoříme pohodové a přátelské prostředí. Školku, kde se dětem líbí, kde mají spoustu kamarádů a kde najdou vždy pochopení a lásku. Školku, kam se i po letech budou rády vracet se svými dětmi.

Chceme s rodiči spolupracovat, domlouvat se na společném postupu při výchově a vzdělávání, informovat rodiče o prospívání jejich dítěte, o jeho individuálních pokrocích. Naším společným cílem jsou především zdravé a spokojené děti, a proto jsme rádi, pokud se rodiče zajímají o to, co děti v mateřské škole dělají. My důvěřujeme rodičům a rodiče důvěřují nám, neboť naše mateřská škola je tu pro rodiče a jejich děti.

V mateřské škole se nesoustředíme pouze na zkvalitňování výchovně - vzdělávacího procesu, neboť velmi dobře víme, že kvalita tohoto procesu stoupá v souvislosti s kvalitou prostředí a podmínek, ve kterých probíhá. Proto

věnujeme velké úsilí vylepšování prostředí mateřské školy a celého areálu. To se nám daří především ve spolupráci se zřizovatelem mateřské školy v rámci přidělených ročních finančních prostředků, se sponzorským finančním příspěvkem rodičů a vynaložením vlastní aktivity všech zaměstnanců mateřské školy.

Máme také zájem na kulturním vyžití našich dětí, organizujeme zájezdy na divadelní představení do Městského divadla v Turnově, nebo reagujeme na nabídky divadelních agentur o organizaci kulturní akce přímo v mateřské škole. Snažíme se také o rozvíjení společenského a estetického vkusu osvojováním a udržováním lidových tradic a zvyků v obci.

Naším dalším záměrem je cestování po okolí, navštěvujeme známá a velmi krásná místa našeho kraje, a to za použití veřejných dopravních prostředků (vlak, linkový autobus), nebo dopravních prostředků k tomuto účelu zvláště objednaných. Výlety plánujeme v období podzimu, jara a léta – polodenní, celodenní i kratší pěší túry, vše s ohledem na věk a fyzické možnosti dětí.

Ve výchovném programu se zaměříme na dostatečný pobyt dětí venku – vytvořit podmínky pro realizování výchovné práce v přírodních podmínkách.

Snažíme se, aby předškolní vzdělávání bylo prováděno celostně a pokrývalo všechny oblasti rozvoje dětí, ve kterých si klademe tyto cíle:

- **biologický** – dítě zná svoje tělo a využívá je dle svých možností k dalšímu vývoji motoriky a samostatně vykonává běžné denní potřeby
- **psychický** – dítě si uvědomuje svoji identitu, umí vyjadřovat své pocity a přání, přiměřeně řeší problémy a důvěřuje si. Je schopno se na určitou dobu soustředit.
- **interpersonální** – dítě navazuje kamarádské vztahy, je schopno komunikovat bez zábran, srozumitelně, umí naslouchat. Dokáže přijmout autoritu cizí osoby.
- **sociálně-kulturní** – dítě respektuje pravidla, orientuje se v nejbližším okolí, chápe různé sociální role.
- **enviromentální** – dítě vnímá různorodosti světa a zaujímá k němu kladný postoj.

Chceme, aby dítě na konci svého předškolního období bylo maximálně rozvinuto na základě svých možností a zájmů a schopno zvládat takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny.

Věnujeme pozornost době adaptačního procesu a dále vytvoření bezpečného prostředí, pocitu zázemí a jistoty vhodnými metodami, prostředky a vytvořením dobrých materiálních podmínek.

Uspořádání interiéru a umístění hraček je takové, aby maximálně mohly přirozenou cestou oslovit dítě a ono si je samostatně volilo pro svoji hru.

Pracovní koutky jsou vytvářeny tak, aby umožňovaly získávání vědomostí, dovedností.

Možnost volby odpočinku u nejstarší věkové skupiny dětí je nabízena tak, aby bylo vyhověno přirozené potřebě dítěte, zajištěna určitá doba relaxace v rámci psychohygieny dítěte.

V souvislosti s porozuměním nové filozofii přístupu k dítěti, se zavedením nových forem práce ve výchovně-vzdělávacím procesu v návaznosti na RVP, ŠVP a TVP se prohlubuje spolupráce s rodinou.

Jsou nalézány nové formy spolupráce.

Zajištěním potřebných materiálních podmínek a podmínek prostředí vytváříme prostor pro maximální možnou spoluúčasť dětí při stolování, volbě množství podávané stravy za pomoci dospělého.

5.2 Formy a metody vzdělávání

Vzdělávání je uskutečňováno při všech činnostech, během celého pobytu dítěte v mateřské škole. Probíhá vyváženým poměrem spontánních a řízených činností.

V pedagogickém procesu v mateřské škole používáme různých organizačních forem činnosti dětí, které umožňují dosáhnout žádaného vzdělávacího výsledku. Jejich promyšlené a účelné střídání činí život dětí pestrým a dynamickým, což odpovídá jejich fyziologickým potřebám a stadiu jejich psychického rozvoje.

Hlavní formou činnosti dítěte v předškolním období je hra.

Hra je specifickým projevem aktivity dítěte, ovlivňovaná prostředím, v němž dítě žije a do něhož se hrou

začleňuje. Hra přispívá k harmonickému formování dítěte, umožňuje dosahovat cílů všech složek vzdělávání, je prostředkem vzdělávací práce. Je rovněž metodou vzdělávací práce. Hra odpovídá svým obsahem, formou a proměnlivostí osobností malého dítěte. Dovoluje tak učitelce včlenit různé metodické postupy k dosažení vytýčeného cíle vzdělávání.

Učitelka ve své práci využívá všech stadií her – od her individuálních u nejmenších dětí, přes párové (kooperativní) až po hry skupinové a rovněž využívá všech druhů her. Jsou to především tvořivé hry, které si dítě vytváří samo, námětové hry, též dramatizující a konstruktivní. Učitelky pracují rovněž s hrami s pravidly, a to jsou hry pohybové a didaktické.

Děti předškolního věku mají potřebu žít v dětské společnosti. Dobře vedený dětský kolektiv působí výchovně.

Specifickou formu představuje didakticky cílená činnost, ve které pedagog s dítětem naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného i spontánního učení. Toto učení zakládáme na aktivní účasti dítěte, založené na smyslovém vnímání, prožitkovém a interaktivním učení, zpravidla ve skupinách a individuálně. Omezujeme učení předáváním hotových poznatků a slovních poučení.

Všechny činnosti obsahují prvky hry a tvořivosti.

Důležitá jsou zavedená třídní pravidla, která utváříme společně se všemi dětmi, jsou dětem srozumitelná a všeobecně respektována.

V procesu vzdělávání dětí používáme různých metod – slovní, názorné a praktických činností.

Výběr metody vždy závisí na didaktickém cíli.

Ke slovním metodám patří například návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další.

Efektivnost těchto metod závisí na kultuře řeči učitelky a její schopnosti působit na děti intonací a tempem řeči.

Slovní metody vhodně spojujeme s praktickou činností.

Do skupiny názorných metod patří především pozorování, předvádění, pokus, exkurze a vycházka. Názorné metody často spojujeme s metodami praktické činnosti, například experimentování. Tyto metody přinášejí navíc dětem citový prožitek, který usnadňuje učení. V této fázi pak zařazujeme rovněž učení metodou navození problémových situací.

Při vzdělávání dětí zachováváme obecné zásady – cílevědomost, jednotnost a důslednost, přiměřenost, názornost, soustavnost a poslušnost, trvalost, individuální přístup.

Pro děti předškolního věku je velmi důležité, aby byly učitelkou vedeny k určitému vzdělávacímu cíli.

Rovněž aby na ně všichni dospělí působili jednotně a shodně.

Učitelky dobře znají věkové a individuální zvláštnosti dětí a mají na zřeteli přiměřenost jak v oblasti tělesného, tak i rozumového rozvoje dětí.

Uplatňujeme také zásadu názornosti tak, aby děti poznávaly pokud možno všemi smysly, tudíž názorně.

Poznávání umožňuje učitelka dítěti poslušně a vychází od jednoduchého ke složitějšímu. Trvalost těchto poznatků u dětí zajišťuje učitelka vhodnou motivací a působením na různé smyslové orgány.

Učitelky také využívají ve vzdělávací práci kolektivu dětí, ale jsou si vědomy také nutnosti individuálního přístupu k dětem.

Děti s odkladem školní docházky jsou vzdělávány na základě spolupráce s PPP a je pro ně v případě potřeby vypracován Plán pedagogické podpory. Pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, které byly vyšetřeny PPP, je vypracován Individuální vzdělávací plán.

Během dne jsou prováděny logopedické chvíle, učitelka provádí ve spolupráci s rodinou individuální logopedickou prevenci. Tam, kde je potřeba provést logopedickou nápravu, je rodičům doporučen logopedický specialista.

Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří množství doplňkových programů a nadstandardních aktivit (např. výlety, divadla, hudební pořady apod.), které organizujeme v průběhu celého roku.

6. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

Vzdělávací obsah je uspořádán do pěti vzdělávacích oblastí, které se vzájemně prolínají.

Abychom dovedli dítě na konci předškolního vzdělávání ke splnění vytyčených úkolů a kompetencí (což je připravenost k jednání, dovednost jednat smysluplným způsobem), pomohou nám tyto vzdělávací oblasti:

Dítě a jeho tělo – biologická

Dítě a jeho psychika – psychologická

Dítě a ten druhý – interpersonální

Dítě a společnost – sociálně-kulturní

Dítě a svět – enviromentální

6.1 Dítě a jeho tělo (biologická oblast)

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat rozvoj jeho pohybových a manipulačních činností, učít sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

6.2 Dítě a jeho psychika (psychologická oblast)

Záměrem vzdělávání v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů, vůle, sebepojetí a sebnahlížení, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení.

6.3 Dítě a ten druhý (interpersonální oblast)

Záměrem vzdělávání v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahu dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

6.4 Dítě a společnost (sociálně-kulturní oblast)

Záměrem vzdělávání v oblasti sociálně-kulturní je uvést dítě do společnosti, do světa kultury a umění. Rozvíjet estetickou vnímavost, dovednosti a tvořivé schopnosti dětí a jejich postoje. Umožnit aktivně projevit vlastní city, prožitky, poznatky, zkušenosti, postoje. Přijmout základní všeobecně uznávané společenské, morální a estetické hodnoty. Rozvíjet kultivovaný projev. Nový přístup je založen na využití prožitkového učení za aktivní účasti dítěte.

6.5 Dítě a svět (enviromentální oblast)

Záměrem vzdělávání v oblasti enviromentální je zaměřovat se na okolní svět, jeho dění, vliv člověka na životní prostředí. Ať se to týká bezprostředního okolí dítěte nebo jde o globální problémy celosvětového dosahu. Vytvářet základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. Rozvíjet schopnost dětí tak, aby získaly povědomí o významu životního prostředí pro člověka.

Každá vzdělávací oblast zahrnuje tři vzájemně propojené kategorie:

1. dílčí cíle – co budeme u dítěte sledovat a podporovat
2. vzdělávací nabídka – souhrn praktických a intelektových činností
3. očekávané výstupy – dílčí výstupy vzdělávání, které jsou dítětem prakticky ověřitelné

Průběžné cíle:

- a) dodržování základních společenských norem a chování
 - samostatně vyjadřovat vlastní potřeby a požadavky

- znát, co dítěti pomáhá být zdravé a v bezpečí a co mu škodí
- neubližovat si navzájem
- uspokojovat potřeby a přání dětí při různých činnostech v průběhu celého dne
- umět přiměřeně věku ovládat své chování
- navozovat příjemnou atmosféru při přípravě oslav v MŠ
- projevovat kladné citové vztahy k rodičům a blízkým lidem v okolí dítěte
- umět vyjádřit svůj názor
- aktivně se zapojovat do činnosti
- projevovat kladné postoje v péči o přírodu a okolí

b) sebeobsluha a hygiena

- vytváření základů hygienických návyků při mytí rukou, obličeje, utírat se do ručníku
- umět se obouvat a zouvat, popřípadě rozvázat a zavázat boty na klíčku
- udržovat pořádek v nejbližším okolí, podílet se na úklidu hraček a pomůcek
- vést ke správným návykům při stolování
- samostatné česání
- samostatné oblékání a svlékání
- umět si vyčistit zuby a používat kapesník
- správně držet hrníček, lžici, používat příbor
- urovnat si přikrývku, poskládat pyžamo
- umět ukládat obuv a oblečení na správné místo

c) bezpečnost

- vést děti k vytváření správného vztahu k péči o zdraví své i ostatních
- vést k dodržování hygienických zásad, zdůvodňovat význam osobní hygieny
- umět správně a bezpečně přenášet lehké předměty- židličky, stavebnice
- učit pochopit, že způsob života má vliv na lidské zdraví
- učit základním pravidlům bezpečnosti při chůzi přes vozovku
- vést děti k tomu, aby nejedly co neznají
- vést děti k tomu, aby nikam nechodily s cizími osobami, nereagovaly na jejich zavolání, na nalákání sladkostmi

7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH, TÉMATICKÉ BLOKY

Název školního vzdělávacího programu mateřské školy v Pěňčíně je „**Objevujeme svět**“.

Je rozpracován do čtyř ročních období. Jednotlivá roční období obsahují témata a okruhy, které se vztahují ke konkrétním činnostem a událostem, jež jsou typické pro dané roční období a korespondují s děním v obci.

Jednotlivé okruhy jsou rozpracovány do tematických celků. Tematické celky se plánují na různě dlouhá časová období, lze je tvořivě přizpůsobit podmínkám na jednotlivých třídách a dále je rozpracovávat. Jsou tvořeny tak, aby zasahovaly všechny vzdělávací oblasti.

Zaměření tematických celků vychází z přirozených potřeb dítěte, jsou pro něj srozumitelné a prakticky využitelné. Tematické celky na sebe navazují, doplňují se a prolínají, plynule přechází jeden do druhého. Vzdělávací obsah se v jednotlivých celcích opakuje a dítě si ho tak připomíná znovu v nových souvislostech a učí se vidět věci z různých pohledů.

Vzdělávání je uskutečňováno ve všech každodenních činnostech a situacích, je vyvážen poměr řízených a spontánních aktivit.

Tato společná témata jsou založena na přímých prožitcích, vycházejí z celoročního pozorování živé i neživé přírody, jsou dětem blízká. Vychází ze zkušeností pedagogických pracovníků z předchozích období, ze studia odborné literatury, nových poznatků získaných na kurzech a seminářích, kterých se učitelky pravidelně účastní. Sledováním nových trendů ve výchově náš výchovně vzdělávací proces modernizujeme.

TÉMATICKÉ BLOKY

7.1 Víťame tě ve školce

Školka plná překvapení
Budeme kamarádi
Moje rodina
Místo kde žiji

7.2 Plody podzimu

Skližeň ovoce a zeleniny
Dary přírody
Podzimní pole, les, zahrada
Co viděl drak z výšky

7.3 Barevný podzim

Podzim maluje všemi barvami
Stromy listnaté, jehličnaté
Zvířátka a ptáci na podzim
Co umí vítr a déšť

7.4 Vánoční zvonění

Advent začíná
Čas myslet na druhé
Splněná přání

7.5 V závějích

Mrazík a fujavice
Zvířátka a ptáci v zimě
Na severním pólu
Radovánky na sněhu

7.6 Já - člověk

Já a mé tělo
Zdraví a nemoci
Mám pět smyslů
Můžu být čím chci – je karneval

7.7 Víťame jaro

Přišlo jaro do vsi
Jarní květiny
Svátky jara
Pomlázka se čepýři

7.8 Za zvířátka

Domácí zvířata a jejich mlád'ata
Zvířátka ve volné přírodě
Kdo žije u potoků a rybníků
Z pohádky do pohádky

7.9 Rozkvetlý svět

Vše kolem rozkvétá
Maminka má svátek
Ten dělá to a ten zas tohle
Nech brouka žít

7.10 Pojedeme na výlet

Děti mají svátek
Cestujeme rádi
Planeta Země
Prázdniny za dveřmi

7.1 VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE

Podtémata:

Školka plná překvapení

Budeme kamarádi

Moje rodina

Místo kde žiji

Charakteristika bloku

1. Integrovaný blok je určen pro adaptační období a je zaměřen na seznámení se s dětskými kamarády, učitelkami, zaměstnanci MŠ a začlenění nových dětí do kolektivu, na seznámení a respektování pravidel soužití. Učit se postupně činnosti během dne, uvědomovat si své vztahy doma i v mateřské škole. Posilovat kladné vztahy v rodině, vážit si práce druhých.

Rozvíjíme tyto kompetence

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznává nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- rozšiřuje si průběžně svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- zvládá základní návyky sebeobsluhy a osobní hygieny
- osvojuje si jednoduché poznatky o světě a místě, kde žije
- dovede vyjádřit pocity, dojmy, prožitky a označí své potřeby
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat.

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- poznávání pravidel společenského chování
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- seznamování se světem dospělých
- pochopit důležitost každé profese

Očekávané výstupy

- vědomě napodobit pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej pokynu
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat zdůvodněné povinnosti
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- rozhodovat o svých činnostech
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- spolupracovat s ostatními, vážit si výsledků lidské práce
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatovat a vybavit si je
- pochopit, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení

Činnosti a příležitosti

- různé typy her-pohybové hry
- námětové hry
- zpěv jednoduchých dětských písní
- recitace básní s podzimní tematikou
- relaxační hry, logopedické chvílky
- rozvíjení smyslů-ochutnávka ovoce a zeleniny, kouzelný pytel
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, které děti obklopují
- jednoduché samoobslužné činnosti- příprava ke stolování, prostírání na stolování, samoobslužná
- záměrná pozorování – čím se lidé mezi sebou liší (psychické a fyzické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, apod.) a v čem jsou si podobní
- činnosti zajišťující dětem radost a spokojenost
- svačinka, převlékání, uléhání na lehátka,
- příběhy s dětským hrdinou, pohádky, improvizované scénky, dramatizace
- výtvarné ztvárnění věcí souvisejících se zářím
- vycházky do přírody a do okolí školy- pozorování

7.2 PLODY PODZIMU

Podtémata:

Sklizeň ovoce a zeleniny

Dary přírody

Podzimní pole, les, zahrada

Co viděl drak z výšky

Charakteristika bloku

2. Integrovaný blok je zaměřen na období podzimu, vnímání změn v přírodě, posilování přirozených poznávacích citů a osvojování si nových poznatků z oblastí živé a neživé přírody. Poznat a pojmenovat druhy ovoce a zeleniny, rozlišit je všemi smysly. Děti se také seznamují s tím, co jim ve vztahu k přírodě škodí a co jim upevňuje zdraví. Dále se v něm soustředíme na práci na zahradě, na polích, změny v přírodě, poznávání barev, ovoce a zeleniny.

Rozvíjíme tyto kompetence

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- prožívá vztah k přírodě, sounáležitosti s přírodou živou i neživou
- osvojuje si základní znalosti a dovednosti chránící před nebezpečnými vlivy prostředí
- chápe, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- chápe základní principy a hodnoty života na Zemi

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj tvořivosti, tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy

- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- být citlivý ve vztahu k přírodě
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě...)
- naučit se z paměti krátké texty rozvíjející znalosti o přírodě
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného (pěkné prostředí, sázení květin...)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem
- chápat základní číselné a matematické pojmy a elementární matematické souvislosti
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim, a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma i ve škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Činnosti a příležitosti

- pečení brambor v ohni
- pozorování přírody se zařazením eko her
- sbírání přírodnin v přírodě, pozorování jejich vlastností, užitku,
- tvoření s přírodnin, zeleniny a ovoce
- ochutnávky, výstavy podzimáčků,
- zábavné odpoledne s rodiči - Podzimní dekorace a skřítki
- šipkovaná s úkoly zaměřenými na podzimní období, pozorování změn v přírodě
- práce s knihou, obrazovým materiálem
- tvořivé činnosti (sestavování, navlékání, práce s papírem, lepení, apod..)

- různé druhy her procvičující orientaci v prostoru
- výtvarné vyžití, práce s nůžkami, lepidlem, lámání klacíků, špejlí
- pozorování vlaštovek a ostatních ptáčků, kteří odlétají do teplých krajín
- seznámení s básničkami na téma: sklizeň ovoce, příroda, apod
- zpěv písní s tématem podzimu
- četba z knih, hledání v encyklopediích, naučné DVD
- dramatizace a improvizace, scénky, uměle navozené situace
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy

7.3 BAREVNÝ PODZIM

Podtémata:

Podzim maluje všemi barvami

Stromy listnaté, jehličnaté

Zvířátka a ptáci na podzim

Co umí vítr a déšť

Charakteristika bloku:

3. integrovaný blok je zaměřen na všímání si změn v podzimní přírodě a charakteristické rysy počasí počasí, odlet ptáků. Pozorování prací na zahradě a na poli.

Zaměřit se na gramatickou správnost tvarů podstatných jmen, rozlišování poezie a prózy, dramatizace pohádkových postav, skládání z papíru, spojování časové představy s činnostmi. Malování a tvoření dle fantazie a představ.

Rozvíjíme tyto kompetence

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla
- uvědomuje si, že svým chováním může spoluvytvářet prostředí pohody
- je rozvinuta tvořivost a kulturně estetická dovednost (výtvarná, hudební, taneční, dramatická)

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvíjení pohybových schopností, zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, ovládnutí pohybového aparátu
- vytvářet pozitivní vztah k přírodě
- rozvíjení receptivních jazykových dovedností (vnímání, naslouchání) i produktivních (mluvní projev, vyjadřování, výslovnost)
- chovat se zdvořile a přistupovat k druhým lidem, k dospělým, bez předsudků a s úctou k jejich osobě a vážit si jejich práce
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, předměty denní potřeby
- rozvíjet schopnost přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí a jeho změnám

Očekávané výstupy

- osvojit si elementární poznatky o blízkém okolním prostředí a využít je k dalšímu učení
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí, (zvládat překážky, házet míč, užívat různé náčiní...)
- všimnout si změn ve svém okolí
- pomáhat pečovat o přírodní prostředí
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- správně vyslovovat, ovládat dech a tempo řeči
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- chápat elementární prostorové a časové pojmy
- dodržovat pravidla her
- mít povědomí o přírodním prostředí, které je blízké a zajímavé a využít je k dalšímu učení

Činnosti a příležitosti

- přirozené pozorování okolní přírody, vycházky a výlety do okolí
- pohybové činnosti, zdravotně zaměřené činnosti (protahovací, relaxační, apod.)
- manipulační činnosti s přírodním materiálem (třídění, porovnávání, prostorová orientace, apod.)

- výtvarné a pracovní činnosti
- kognitivní činnosti – kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse, vyprávění,
- objevování
- smyslové a psychomotorické hry
- činnosti sledující rozmanitosti a změny v přírodě (přírodní jevy, živá a neživá příroda, rostliny, živočichové, atd.)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o své okolí (hrabání listí na školní zahradě, úklid)
- seznámení s tradicemi – Sv. Martin, 1. adventní neděle
- práce s knihami, encyklopediemi
- dramatizace pohádek či příběhů
- poučení o nebezpečných situacích (nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy)
- spolupráce se ZŠ - Drakiáda

7.4 VÁNOČNÍ ZVONĚNÍ

Podtémata:

Advent začíná

Čas myslet na druhé

Splněná přání

Charakteristika bloku:

4.integrovaný blok je zaměřen na historii Vánoc, vánoční tradice a zvyky přípravu oslavy vánoc v MŠ, děti současně získají poznatky o zimní přírodě, zimním počasí, okolním prostředí, časových pojmech.

Rozvíjíme tyto kompetence

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, dějům a jevům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- je rozvinuto estetické vnímání, cítění a prožívání

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvíjení řečových a jazykových dovedností (naslouchání, mluvní projev)
- rozvíjení schopnosti vytvářet citové vztahy, rozvíjet je a city umět prožívat
- rozvoj kooperativních dovedností
- porozumět základním projevům neverbální komunikace
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamovat se s lidovými tradicemi

Očekávané výstupy

- sladit pohyb se zpěvem
- vyjadřovat samostatně myšlenky, nápady, pocity
- chápat elementární matematické souvislosti (třídění podle daných pravidel, orientovat se v počtu do šesti, apod.)
- vnímat vánoční čas jako období klidu, vzájemného porozumění, radosti
- vnímat co si druhý přeje, co potřebuje (chovat se citlivě a ohleduplně, nabídnout pomoc, apod..)
- prožívat a dětským způsobem projevovat radost a veselí
- uvědomovat si příjemné citové prožitky
- dodržovat pravidla her, jednat spravedlivě
- domluvit se slovy i gesty

Činnosti a příležitosti

- cvičení jazyka, jazykové hříčky, vyprávění zážitků, vyřizování vzkazů a zpráv
- hudební a pohybové činnosti (zpěv, tanec, apod.), dramatické činnosti
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti
- cvičení k rozvíjení pohybové zdatnosti, správné koordinaci pohybů, posilování odvahy
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, úcta k rodičům, ke stáří, apod..)
- příprava a realizace společných slavností v rámci tradic a zvyků
- receptivní činnosti (poslech hudebních skladeb a písní - koledy)
- hry podporující tvořivost, představivost
- přímé pozorování přírodních jevů (rychlení větviček)
- manipulační činnosti směřující k rozvíjení znalostí a schopností
- tvůrčí činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání a vyjadřování, tříbení vkusu,

provádění jednoduchých pracovních úkonů

- využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky
- Besídka pro rodiče, Mikulášská nadílka, Vánoční posezení s rodiči

7.5 V ZÁVĚJÍCH

Podtémata:

Mrazík a fujavice
Zvířátka a ptáci v zimě
Na Severním pólu
Radovánky na sněhu

Charakteristika bloku:

5. integrovaný blok je zaměřen na poznávání charakteristických znaků zimy, vlastností sněhu a ledu, změny počasí. Prostřednictvím zimních sportů dovést děti k poznání, že je pohyb důležitý a zdravý. Seznamovat s životem zvířat a ptáků v zimě a jak zimu přežívají.

Rozvíjíme tyto kompetence

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- problémy řeší na základě bezprostředních zkušeností, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé varianty a možnosti
- prožívá vztah k přírodě, sounáležitosti s přírodou živou i neživou
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

Dílčí vzdělávací cíle

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- posilování přirozených poznávacích citů

Očekávané výstupy

- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- uvědomovat si své možnosti a limity
- zvládat základní pohybové dovednosti a orientaci
- pohybovat se na sněhu, ledu
- pojmenovat části těla, některé orgány
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí
- chovat se v běžných situacích tak, aby neohrožovaly zdraví své ani ostatních
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc
- vyjadřovat svou představivost a fantazii
- přijímat pozitivní ocenění i svůj neúspěch a vyrovnat se s ním
- pomáhat pečovat o zvířátka v zimě

Činnosti a příležitosti

- sáňkování, hry na sněhu, klouzání
- hry se sněhem a ledem, pokusy se sněhem a ledem

- pozorování sněhové vločky lupou
- poslech a dramatizace příběhů se zimní tematikou
- hudební hrátky- hra na rampouchy, vánice
- krmení zvířátek přinesenými plodinami -mrkev,kaštany,seno,...
- pozorování stop ve sněhu,
- kresba a malba zvířátek
- činnosti směřující k poznávání živé i neživé přírody v zimním období
- námětové, smyslové pohybové hry a činnosti
- návštěva Tří králů v MŠ
- celodenní pobyt ve škole, účast ve výuce 1. třídy

7.6 JÁ - ČLOVĚK

Podtémata:

Já a mé tělo

Zdraví a nemoci

Mám pět smyslů

Můžu být čím chci – je maškarní karneval

Charakteristika bloku:

6. integrovaný blok je zaměřen na seznámení dětí s důležitostí ochrany zdraví, poznávání a pojmenování částí lidského těla, s jeho orgány a jejich funkcí, s postupným uvědomováním si nutné péče o své tělo a o celkovou životosprávu. Zlepšovat jeho tělesnou zdatnost, podporovat a rozvíjet pohybové a manipulační dovednosti, učit sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům. V masopustním týdnu se seznámíme s tradicemi a zvyky tohoto období.

Rozvíjíme tyto kompetence

- rozvoj pozitivních vztahů ve vztahu k sobě
- ztotožní se s podobou těla a vlastním pohlavím
- uvědomí si vlastní identitu, získá sebevědomí, sebedůvěru a citovou samostatnost
- dbá na své zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské)
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti, apod.)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost z objevování)
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj pohybových schopností
- uvědomění si vlastního těla

Očekávané výstupy

- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, mínění, úsudky ve vhodné zformulovaných větách
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- rozlišovat některé obrazné symboly (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí, piktogramy apod.)
- uvědomovat si své možnosti a limity
- prožívat a dětským způsobem projevoval, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování, (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, ztlumit vztek, zlost..)
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkci
- vnímat co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování
- přijímat pozitivní ocenění i svůj neúspěch a vyrovnat se s ním
- porozumět běžným projevům citových prožitků a nálad druhých
- naučit děti znát význam slova - lékař

Činnosti a příležitosti

- spontánní hry a experimenty, pokusy, objevy
- lokomoční (chůze, běh, atd.) a nelokomoční (změny poloh) a jiné činnosti (turistika, zimní sporty, aj.)
- záměrné pozorování – čím se lidé mezi sebou liší (psychické a fyzické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, apod.) a v čem jsou si podobní
- zdravotně zaměřené činnosti, hudebně pohybové hry
- činnosti a příležitosti směřující k ochraně zdraví, k prevenci úrazů
- námětové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností
- smyslové hry a činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti
- dramatické hry (mimické vyjádření nálad, apod.)
- estetické a tvůrčí aktivity (modelování, koláže, práce s přírodním materiálem)
- činnosti směřující k poznávání živé i neživé přírody v zimním období
- Maškarní karneval

7.7 VÍTÁME JARO

Podtémata:

Přišlo jaro do vsi
Jarní květiny
Svátky jara
Pomlázka se čepýří

Charakteristika bloku:

7. integrovaný blok je zaměřen na změny v přírodě spojené s příchodem jara, pozorování prvních jarních kytic, znalost jejich jmen, pozorování okolí MŠ, louky, polí, lesa, potoka, zahrádek. Zaměříme se na poznávání a pojmenování některých ptáků, zvířat a jejich mláďat, seznámit se s jejich užitkem, pozorování přiletu vlaštovek a ostatních ptáčků z teplých krajín. Zopakujeme si znalost barev i jejich odstínů.

Rozvíjíme tyto kompetence

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně zformulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje, vede smysluplný dialog
- je schopno chápat, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- vytváření elementárního povědomí o prostorových a časových pojmech
- poznat některé znaky jar
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému, rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj kultivace představivosti a fantazie
- posilování prosociálního chování ve vztahu k druhým
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- utvořit jednoduchý rým
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- záměrně se soustředit na činnost, udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení, hodnotit svoje zážitky či hudební představení,

Činnosti a příležitosti

- pozorování okolní přírody, života v přírodě (vycházky, výlety, atd.)
- sledování změn v přírodě a její rozmanitosti
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využití encyklopedií
- manipulační činnosti na rozvíjení prostorových pojmů (vlevo, vpravo, nad, pod, uprostřed,..)

- hry na rozvíjení časových pojmů (dnes, včera, ráno, aj.), na orientaci v prostoru a rovině
- rychlení větévek, sázení semínek do hlíny, klíčení semen
- estetické a tvůrčí aktivity
- úklid školní zahrady a okolí MŠ
- grafické napodobování znaků a symbolů
- činnosti přibližující zvyky a tradice velikonoce (vynášení Morany s vítáním jara....)
- samostatný slovní projev

7.8 ZA ZVÍŘÁTKY

Podtémata:

Domácí zvířata a jejich mláďata

Zvířátka ve volné přírodě

Kdo žije u potoků a rybníků

Z pohádky do pohádky

Charakteristika bloku:

8.integrovaný blok je zaměřen na změny v jarní přírodě spojené s vlivem počasí na přírodu, chování ptáků, zvířat..Zaměříme se na poznávání a pojmenování některých ptáků, zvířat a jejich mláďat, seznámit se s jejich užitkem, pozorování přiletu vlaštovek a ostatních ptáčků z teplých krajín. Budeme se seznamovat s hrdiny pohádek, s pohádkami, které nekončí šťastně. Na závěr měsíce se změním na čarodějnice se vším, co k tomu patří.

Rozvíjíme tyto kompetence

- Učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- osvojí si jednoduché poznatky o světě a životě, užitečné pro vytvoření elementárního povědomí o přírodním prostředí, jeho rozmanitosti, vývoji a proměnách
- prožívá vztah k přírodě, sounáležitosti s přírodou živou i neživou

Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností a planetou Zemí
- vytváření základů pro práci s informacemi, práci s encyklopediemi
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jeho rozmanitosti, vývoji a neustálých změnách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvíjení komunikativních dovedností, řečového projevu
- rozvoj mravního a estetického vnímání
- vytváření pozitivních vztahů ke kultuře a umění
- rozvoj schopností vyjádřit získané dojmy a prožitky

Očekávané výstupy

- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým žijeme, ovlivňujeme vlastní zdraví i životní prostředí
- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- porozumět, že změny jsou přirozené, že se vše mění a vyvíjí – přizpůsobit se běžným změnám
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí, vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik (kreslení, malování, modelování, tvoření z papíru, přírodnin, apod.)
- poznávání ekosystémů
- chápat prostorové a časové pojmy
- odhalovat podstatné znaky, vlastnosti, charakteristické vlastnosti
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- správně vyslovovat, ovládat tempo a intonaci řeči

- projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých hrách
- zacházet šetrně s knihou, pomůckami, hračkami, atd.
- mít povědomí o širším společenském a kulturním dění

Činnosti a příležitosti

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, pole, rybník apod.)
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- dramatizace pohádek o zvířátkách, improvizace s loutkou
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií
- činnosti rozvíjející jazykové a komunikativní dovednosti (hra s loutkovým divadlem, maňásky, apod.)
- prohlížení a „čtení“ knížek, poslech čtených i vyprávěných pohádek a příběhů
- činnosti směřující k rozlišování vlastností, vítězství dobra nad zlem, vyjádření nálad...
- vytváření prosociálních postojů (přizpůsobivost, citlivost, tolerance, apod.)
- vyprávění příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí, ekologicky motivované hry a činnosti smyslové, činnosti zaměřené na vnímání, zrakovou a sluchovou paměť
- činnosti prohlubující poznatky o ptácích, zvířatech a jejich mláďatech
- estetické a tvůrčí aktivity
- manipulační činnosti zaměřené na vnímání, zrakovou a sluchovou paměť
- hravé dopoledne – Rej Čarodějnic

7.9 ROZKVELTÝ SVĚT

Podtémata:

Vše kolem rozkvétá
Maminka má svátek
Ten dělá to a ten zas tohle
Nech brouka žít

Charakteristika bloku:

9.integrovaný blok je zaměřen na pestrost jarní přírody, květy na zahrádkách, rozkvétající stromy, hnízdící ptáci, znalost živočichů, brouků žijících v trávě a pod zemí. Budeme se věnovat experimentování, pozorování, konstruování, vyrábění z netradičních materiálů. Budeme si povídat o maminkách, o rodině, budeme poznávat jednotlivá řemesla, vážit si práce druhých.

Rozvíjíme tyto kompetence

- má schopnosti vyjádřit citové vztahy
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený k aktuálnímu dění
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svojí iniciativou může situaci ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytvoření o povědomí o mezilidských vztazích a morálních hodnotách
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a k umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského a estetického vkusu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosociálního chování k ostatním lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství
- vytváření povědomí o mezilidských hodnotách
- seznamování se světem dospělých
- pochopit důležitost každé profese
- rozvoj komunikativních dovedností

Očekávané výstupy

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- učit se nová slova a aktivně je používat
- naučit se jednotlivé texty (básně, říkadla, písně, pohádky i veršované, apod.)
- sluchově rozlišit začáteční a koncové hlásky ve slovech
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy, a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- mít povědomí o životním prostředí a životě v něm
- pochopit, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat

- vážit si výsledků práce druhých
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Činnosti a příležitosti

- spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití, činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití
- různorodé společné hry a aktivity
- dramatické činnosti
- hry zaměřené na poznávání a rozlišování společenských rolí (dítě – dospělý)
- námětové hry, hry se slovy
- pozorování pracovních činností dospělých, lidských vlastností
- aktivity podporující lásku k mamince
- činnosti související s posilováním paměti
- samostatný slovní projev - společné vystoupení dětí na besídce ke Dni matek
- záměrné pozorování – čím se lidé mezi sebou liší (psychické a fyzické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, apod.) a v čem jsou si podobní
- estetické a tvůrčí aktivity, činnosti grafické, konstruktivní
- pozorování životních podmínek brouků a živočichů na louce – využívání lupy
- objevování vlastností barev jak je neznáme
- sbírání lučních květů
- činnosti umožňující orientaci v čase
- využití literárních textů

7.10 POJEDEME NA VÝLET

Podtémata:

Děti mají svátek
Cestujeme rádi
Planeta Země
Prázdniny za dveřmi

Charakteristika bloku:

10.integrovaný blok je zaměřen na oslavu svátku dětí, sportovní hry a soutěže. Poznávání i vzdálenějšího okolí školy ve formě výletů. Budeme cvičit vytrvalost a sebeovládání, seznámíme se s možným nebezpečím, které na nás může číhat u vody, na silnici, v přírodě ale i doma. Seznámíme se s bezpečnostními pravidly, rozlišováním a pojmenováním dopravních prostředků a značek. Seznámení dětí s existencí různých národů a kultur, různých zemí, Vesmíru. Připravíme se na konec školního roku a slavnostní rozloučení se předškoláky se školkou.

Rozvíjíme tyto kompetence

- rozlišuje řešení, která jsou funkční a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- samostatně se rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- ví, že není jedno v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že svým chováním se na něm podílí a že je může ovlivnit
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu dění v prostředí, ve kterém žije

Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvíjení a zdokonalování pohybových dovedností
- získávání schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci
- zvýšit povědomí o vlastní bezpečnosti
- vědět, kde hledat pomoc v případě nebezpečí
- rozvíjení komunikativních dovedností
- vytváření základů pro práci s informacemi
- seznámit se s rozdílnými národnostmi a poznávání jiných kultur
- chápání rovnosti všech dětí a lidí bez rozdílu barvy pleti
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy

- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný
- mít povědomí o existenci různých národů a kultur, o planetě Zemi, o Vesmíru
- mít povědomí o kulturním a přírodním prostředí dalekých zemí
- mít povědomí o životním prostředí pro člověka i živočichy a životě v něm
- pochopit, že každý má ve společnosti svou roli, podle které je třeba se chovat

- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, třídit odpad, apod)
- ovládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku
- sledovat očima zleva doprava
- uvědomovat si možná nebezpečí, mít povědomí o tom jak se prakticky chránit
- zvládat běžné činnosti, chovat se bezpečně, mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- pojmenovat dopravní prostředky (kde se pohybují, jejich využití apod.)

Činnosti a příležitosti

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného, z příjemných zážitků
- oslava MDD – sportovní dopoledne, hledání pokladu
- činnosti směřující k upevnování vztahů, seznamující s odlišnostmi, jak si pomáhat
- prožívat radost z kontaktu s ostatními dětmi
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních
- činnosti směřující ke vzájemné pomoci, ochotě rozdělit se, poradit
- činnosti zaměřené na práci s dětskou mapou, globusem
- vyprávění na základě vlastních zážitků a fotografií z dalekých zemí, suvenýrů
- přímý kontakt s cizí řečí
- přijímat pozitivní hodnocení i případný neúspěch
- příležitosti pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- zvládat základní pohybové dovednosti
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- činnosti směřující k vytváření praktických zkušeností při bezpečném pohybu na vozovce, ve městě, při přecházení vozovky, apod.
- vnímat úlohu strojů a přístrojů v životě člověka
- námětové hry a aktivity na téma dopravy, sluchové hry
- praktické ukázky varující před možným nebezpečím, poučení o možném nebezpečí
- dodržování pravidel
- činnosti využívající pojmy pravá, levá, procvičující barvy, číselnou řadu
- hledání cesty, labyrinty
- grafické napodobování symbolů, tvarů čísel, písmen
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientaci ve městě nebo v neznámém prostředí
- činnosti upozorňující na změny přírody a počasí v létě, činnosti, na číhající nebezpečí
- výlety do blízkého i vzdáleného okolí, pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů
- činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu
- hry – co do přírody nepatří
- pokusy, experimentování (s vodou a pískem, různá prostředí pro růst rostlin, apod.)
- zapojení do třídění odpadu v MŠ po celý rok
- činnosti směřující k šetrnému zacházení s vodou, elektrickou energií, pracovním materiálem
- zábavné dopoledne s rodiči a slavnostní rozloučení s předškoláky

8. NABÍDKA A PLÁNY DALŠÍCH AKTIVIT ŠKOLY

Mateřská škola organizuje nebo nabízí pro děti nadstandardní aktivity. Jsou zaměřeny na mimoškolní aktivity, které podporují rozvoj dovedností a znalostí předškoláků v souvislosti s předškolním vzděláváním.

Doplňující programy a aktivity mohou být zařazeny do vzdělávací nabídky naší mateřské školy a včleněny do školního vzdělávacího programu, tematicky by měly navazovat na integrované bloky. Nesmějí narušovat vzdělávací nabídku, ale účelně a smysluplně ji doplňovat. Děti tyto aktivity navštěvují se souhlasem rodičů.

Bruslení a lyžování

Jedná se o cvičení na ledě či sněhu, kdy se děti seznamují s technikou bruslení a lyžování. Vše probíhá formou hry s náčiním, které nejprve slouží k opoře, později k naplnění her. Děti se zde učí rovnováze, překonávají strach z neznámého, objevují nový druh pohybu, otužují se a rozvíjí hrubou motoriku těla. V závěru kurzu dostanou ocenění.

Ekologická výchovy

V prostorách mateřské školy máme umístěné nádoby na tříděný odpad a celoročně vedeme děti k jeho správnému třídění jak v mateřské škole, tak i doma. Organizujeme sběr hliníkových plechovek. Výtěžek ze sběru je použit např. na poplatky za autobus na celodenní výlety s dětmi. Na zahradě školy je zřízeno několik záhonů (okrasných a užitkových) a vyvýšených záhonů kde se děti seznamují s koloběhem přírodního cyklu – výsev, růst, sklizeň, kompostování. Větve z průklestu keřů a stromů štěpkujeme a dále používáme jako podestýlku v záhonech. Děti společně s pedagogy se starají o několik morčat.

Tematicky zaměřené tvořivé dílny pro děti a rodiče

Tvořivé dílny organizujeme v odpoledních hodinách v prostorách mateřské školy – například podzimní tvoření, vánoční posezení, velikonoční dílna, rozloučení s předškoláky apod. Předškoláci navštěvují pravidelně základní školu v rámci kroužku

Rituály a slavnosti v průběhu roku

Jsou prospěšné zejména proto, že posilují sebevědomí, sounáležitost k většímu celku, orientaci v čase. Pomáhají vytvářet určité společenství. Patří mezi ně například Vítání dne – když se všichni sejdeme, přivítáme se v kruhu, pozdravíme se a rozhodneme, co dnes budeme v mateřské škole dělat. Dále jsou to oslavy svátků a narozenin – oslavenci zazpíváme písničku, namalujeme mu obrázek jako malý dárek a všichni se snažíme, aby tento pro oslavence výjimečný den, byl co nejpříjemnější. Pořádáme tematické dny k oslavě: Dušiček, Mikuláše, Vánoc, Tří Králů, Velikonoc, Rej čarodějnic, Dni Děti, Den Země, Dni matek, rozloučení s předškoláky aj.

Pravidelně se opakující činnosti

Nedají se naplánovat v rámci integrovaných bloků a témat, avšak mají svůj význam při naplňování cílových kompetencí a při uskutečňování mnohých dílčích cílů. Jsou to například:

Každodenní činnosti (hygiena, sebeobsluha, stolování) – děti poznávají správné, stejně se opakující postupy. Samostatně dodržovat pravidla, postupy osobní hygieny a sebeobsluhy, postarat se o sebe i druhé podle svých sil, samostatně a kulturně stolovat.

Komunitní kruh – několikrát v týdnu si společně povídáme, co prožíváme, co si myslíme, čeho jsme si všimli. Děti se učí záměrně naslouchat, srozumitelně vyjádřit své myšlenky, pocity, ale i hájit svůj názor.

Grafomotorické činnosti – učíme děti dovednostem důležitým pro psaní (koordinovat pohyby jemných svalů ruky se zrakovým vnímáním, provádět jemnější zrakovou diferenciaci tvarů až po grafické znaky) a předcházíme tak případné školní neúspěšnosti. Dbáme na správný úchop tužky.

Relaxační cvičení – provádíme podle potřeby v průběhu celého dne. Děti se učí znát názvy částí těla, pečlivě provádět jednoduché cviky, vědomě uvolnit svalové napětí, napomáhat vlastnímu zdraví aktivním pohybem.

Četba dětské literatury při poledním odpočinku – přispívá k vytváření představ, rozvoji fantazie. Děti poznávají rozdíl mezi skutečností zobrazovanou, reálnou a symbolickou. Učí se naslouchat, soustředit se. V pohádkách poznávají dobro a zlo. Literatura obohacuje slovní zásobu dětí, přispívá k celkové kultivaci jejich osobnosti.

Další aktivity, které naplňují záměry vzdělávání, organizujeme průběžně během celého roku na základě nabídek různých institucí – výlety, kulturní akce, besedy, přednášky apod. Tyto aktivity jsou projednávány s rodiči a jsou zařazovány na základě zájmu rodičů.

8.1 Plánované akce mateřské školy pro děti

Vzdělávací besedy

Vlastní dramatizace kolektivu učitelek pro děti se zaměřením na různé akce, uvítání na začátku školního roku, Den dětí, rozloučení s předškoláky,.....

Návštěva divadel

Představení v MŠ, návštěva kina a divadelního představení

Oslavy, besídky

Slavnostní zahájení či skončení školního roku, lampionový průvod, dílničky rodičů s dětmi, mikulášská nadílka, vánoční besídka v KD, dětský karneval, jarní a velikonoční tvoření, Svátek matek, Den dětí, přání dětem k narozeninám, svátku, rozloučení s předškoláky

Exkurze, vycházky, výlety

Vycházky do blízkého i vzdálenějšího okolí školy, celodenní výlety s tematickým zaměřením, návštěvy hradů a zámků, návštěva základní školy – několikrát za rok,

8.2 Program protidrogové prevence

1) Seznámit děti s tím, co je ohrožuje: kouření (alkohol, televize, počítačové hry)

Protikuřácká výchova je postavena na výchově CITOVÉ

Dítě by mělo získat:

- informace o zdravotním riziku kouření pro kuřáka
- poznatky o škodlivosti kouření ve vztahu k okolí
- pozitivní vztah ke zdraví
- dovednost chránit své zdraví proti kuřákům

NORMÁLNÍ JE NEKOUŘIT! (viz protikuřácký program)

Využívat metod zaměřených na:

- vytváření vztahu dítěte k vlastní osobě (sebeuvědomování)
- vytváření vztahu dítěte k ostatním
- utváření vysokého sebevědomí dítěte
- vytváření sociálních dovedností – co je to ohleduplnost, pravdomluvnost, kamarádství
- rozvoj sebekontroly

2) Dítě se učí využívat slůvko „NE“

- umět reagovat na oslovení cizím člověkem (např. O ztracené holčičce)

3) V případě ohrožení se obrátit na osoby, kterým důvěřuje – učitel, rodič, policista

(např. Co je správné Budulínku?)

řešení problémových situací:

- jsem sám doma a někdo zvoní
- jsem sám doma a zvoní telefon
- jsem sám doma a vidím vycházet kouř z protějšího domu
- cizí pán mi nabízí nějakou dobrotu

4) **Učit děti znát svoji adresu, telefonní čísla domů, záchranné služby, policie**

(„Co bys dělal, kdyby...“)

řešení modelových situací rozhovorem, dramatizací:

- ztratil ses v obchodě
- tvé malé sestře (bratrovi) ubližoval někdo, koho znáš
- stala by se v tvé blízkosti dopravní nehoda
- někdo by ti nabízel odvoz autem domů

5) **Poučit děti o nebezpečí pohozených věcí – injekční stříkačky, plechovky**

- nesahat a nesbírat
 - při poranění oznámit rodičům a dojít k panu(i) doktorovi/ce)
 - nebezpečí ošklivé nemoci

6) **Výlety proti drogám – autobusem (improvizace)**

Výlet I.

Prítomnost: řidič, učitelka, vandrák a turista - protiklady

(vandrák – potíže s dechem = kouření: nemůže skákat, běhat, chodit delší trasy)

Výlet II.

Prítomnost: řidič, učitelka, vandrák – opilec

(vandrák – opilec = potácí se, ustele si v novinách, popíjí)

Výlet III.

Prítomnost: řidič, učitelka, PANÍ

(PANÍ nabízí bonbony otrávené drogou řidiči = řidič chvíli veselý, chvíli smutný, pak spí)

7) **Informace o léčivých bylinách**

- nesbírat a nesahat na bobulky, které neznáme
- NECHUTNAT neznámé bobule

Listopad – lampiónový průvod

Charakteristika období:

Prožitek zkracujícího se dne prostřednictvím tradičních lidských činností uprostřed kruhu blízkých lidí. Prožitek vzájemnosti.

Průběh akce:

V určeném čase se do mateřské školy schází rodiče dětí a průběžně si vyrábí spolu se svým dítětem daný výrobek. Poté odchází na zahradu školy a zapálí si svíčky (za asistence jedné z učitelek) a zapálenou svíčku v lampičce ze skla umístí do vytvořené spirály z větvíček.

Na očíslovaných stanovištích jsou připraveny úkoly, které si děti s rodiči přečtou a splní úklona místě, nebo ho zaznamenají do záznamového archu, který mají sebou.

Poté, když je již dostatečná tma, dětem rodiče rozsvítí vlastní lampiony a děti jako bludičky si pobíhají po zahradě.

Listopad - Martinská slavnost

Charakteristika období:

Sv. Martin jako symbol lidského soucítění, vzájemné pomoci a úcty.

Průběh akce:

Děti se sejdou v prostorách MŠ nebo na předem stanoveném místě. Pak se všichni za zpěvu podzimních a Martinských písní vydají na cestu. Děti hrdě nesou své rozsvícené lucerničky, které si vyrobí s paní učitelkou. Na předem domluveném místě se průvod zastaví a děti spatří žebračka, který prosí o něco k snědku. Pak přijede Martin na svém koni v rudém plášti a přilbicí na hlavě. Vytasí meč a jedním tahem plášť přepůlí a s žebračkem se o plášť rozdělí. Ani děti nezůstanou pozadu a žebračkovi darují sladkosti (Martinské rohlíčky), které spolu s paní učitelkou napečou. Nezapomenou ani na koně, který dostane jablíčka na cestu zpět.

Prosinec - Adventní spirála

Charakteristika období:

Prožitek nálady adventního času s jeho aspekty – zamyšlení, cesta k porozumění druhému člověku, vnitřní ztišení jako prostor pro druhého.

Vánoce – jako symbol příchodu nového života po období odumření, návrat slunce, zrození světla z temnoty

Průběh slavnosti:

Děti sejdou v předem připravené třídě u Adventní spirály. Slavnost začíná příchodem anděla za zvuku vánočních koled, který do tmy zapálí svíčku na adventním věnci a projde celou spirálou, kde čeká na příchod dětí se zapálenou svíčí. Nejprve spirálou prochází učitelka, zapálí svíčku a položí na spirálu z chvojí, aby všichni pochopili, jakým způsobem mají spirálou procházet. Pak se vystřídají postupně všechny děti. Za každou položenou svíčku najde každý na spirále malý dáreček nebo perníček, který si děti odnesou domů.

Když spirála zazáří světélky, všichni se přesunou do prostoru herny, kde si děti mohou pohrát a pochutnat si na vánočním cukroví a skořicovém čaji.

Prosinec- Vánoční zvyky

pracovní odpoledne s rodiči

- hluboké procítění a prožití harmonické atmosféry Vánoc
- seznamování dětí s lidovými zvyky a tradicemi, které se váží k období adventu a Vánoc
- vedení dětí k uvědomění si toho, že Vánoce nejsou jen o přijímání, ale i o obdarovávání a prožívání radosti z toho, že někoho můžeme obdarovat (výroba drobných dárečků pro členy rodiny, kamarády... – pro toho, koho máme rádi.

Učitelky si pro děti a jejich rodiče připraví velmi zajímavé pracovní činnosti.

Nejen děti se zapojí do práce. I maminky a tatínkové předvedou svou zručnost.

Barevnými polevami zdobí perníčky, vyrábí dřevěné ozdoby s korálky, vyrobí si svícínek na vánoční stůl z jablíčka či pomeranče, pouští si ořechové lodičky se zapálenou svíčkou...

Poté děti zazpívají několik koled a děti s rodiči se přesunou k nadílce dárků u vánočního stromku.

Vánoční atmosféru si užijí děti i rodiče. Večer si pak domů odnesou své vzácné výtvary.

Leden - Slavnost Tříkrálová

Charakteristika období:

Doznívání zážitků z Vánoc k obrazu pastýřů moudrost králů)

Ukončení vánočního období slavností světla. Nový rok – jako symbol optimismu a nové perspektivy

Průběh slavnosti:

Děti si vyrobí královské koruny ze zlatého papíru. Společně vypráví příběh malého Ježíška, Marie a Josefa, zlého krále Heroda, a popisují cestu tří králů-Kašpara, Melichara a Baltazara. Celý příběh pak společně s učitelkami dramatizují až po odchod Ježíška do Egypta. Na závěr si každý nakreslí obrázek tří králů.

Tato slavnost probíhá dopoledne pouze s dětmi a učitelkou.

Únor – Masopustní rej

Karneval

Charakteristika období:

K hlavním rysům českých tradic patří hlavně masky a občůzkové obyčeje, které navštěvovaly domy, tančily a vybíraly dary. Masopustních maškar je velké množství. Masopustním pokrmem byly koblihy. Bohatství jídel o masopustu mělo působit na blahobyt v nastávajícím roce. V převlecích nejrůznějších masek slaví Masopust také ve školce, může to být chápáno jako doba maškarního plesu. Děti si společně připraví hostinu a v radosti si prožijí dopoledne.

Průběh slavnosti:

Děti si společně připraví hostinu, převléknou se do masek a v radosti si prožijí celé dopoledne ve třídě se svou paní učitelkou.

Březen - Vynášení Mořeny a vítání jara

Charakteristika období:

Symbol Mořeny (Smrtky)-jako konce zimy, vítání jara.

Průběh slavnosti:

Děti z MŠ a ZŠ se setkají v předem stanoveném čase před mateřskou školou.

Společně si nazdobí létěčka (jarní větvičky), seřadí se do průvodu a vydají se včele s Mořeno u kterou nesou starší chlapci) obcí na Zadlouží. Celý průvod jednohlasně zpívá písně: Mořena, Smrt plave po vodě, Zimo, zimo...

Na Zadlouží se průvod zastaví, děti (v bezpečné vzdálenosti) obklopí Mořenu, kterou zapálí někdo z dospělých.

V úžasu pak sledují jak Mořena hoří a ještě naposledy jí zazpívají „Smrt plave po vodě“.

Teď už mohou přivítat jaro. Společně si zazpívají jarní písničky o travičce a sluníčku a zahrají hry.

Květen - Otvírání studánek

Charakteristik a období:

Otvírání studánek – královničky jako symbol uvolnění léčivých sil Země vnitřním očištěním.

Setkání se Studánkovou vílou, čištění potůčku, ochrana přírody.

Průběh slavnosti:

Děti se společně vydají do lesa ke studánce nebo potůčku.. Každý z dětí si hrdě nese svůj kyblíček, hrabičky a lopatku a těší se na Studánkovou vílu.

Nejprve však musí dojít do hluboké rokle, kde teče potůček a kde spí i Studánková víla. Pomocí říkanek (za použití i melodií z Otvírání studánek od B.Martinů) vílu probudí, studánku nebo potůček vyčistí a za to jim víla dá ochutnat čistou vodu ze studánky, která má určitě kouzelnou moc, protože všem moc chutná..

Červen - Slavnost sv. Jana

Charakteristik a období:

Prostřednictvím sběru léčivých bylin a péče o zahradu a své okolí prožitek síly vrcholícího léta v jeho plnosti forem před počátkem útlumu v přírodě. Sv. Jan – jako symbol zralosti a obratu – kvalitní změny v přírodě i v nitru člověka

Svatojánská slavnost – 24.6 Svatojánská noc nese pečeť magického tajemna a nepoznaných sil.

Svatojánské koření

Průběh slavnosti:

Děti a učitelky společně vyrazí do předem domluveného lesa. Školnice se chopí hrubé práce a připraví ohniště a kotlík na vaření kouzelného lektvaru. Učitelky s dětmi se zase vydají po lese sbírat léčivé rostliny na kouzelný čaj. Po návratu z lesa se už voda v kotlíku vaří a tak může začít čarování.

Pomocí kouzelného zaříkadla společně s dětmi vaří i paní učitelka kouzelný lektvar, který má právě ten večer kouzelnou moc a dává sílu. Po ochutnání se všichni pustí do opékání špekáčků, či jiných dobrot. Když se pomalu začne chýlit čas k odchodu, je nejvyšší čas vydat se za pokladem..

Malí skřítkové po nás budou pokukovat skoro za každým rohem či stromem. Když děti dorazí ke skále, která září světýlky, jako vánoční stromek. Musí jít každý sám za skřítkem, který je obdaruje drahokamem a malým skřítečkem na památku.

Červen - Pasování školáků

Charakteristika období:

Konec června, doba, kdy země září barvami a začíná vydávat to nejlepší, co má. A právě to nejlepší promění později v plody. Staré umírá, aby mohlo přijít něco nového.

Pro naše předškoláky právě končí jedna z etap životní pouti a otevírá se nová. Na cestě k pomyslnému prahu je doprovází paní učitelky společně s rodiči. Na druhé straně je čeká nejen něco nového, ale také někdo nový. Pro děti samotné je v tuto chvíli nejdůležitějším krokem odvaha opustit to staré, dobře známé, a udělat krok vstříc něčemu novému a neznámému.

Průběh slavnosti:

Tato slavnost patří k posledním slavnostem, které s dětmi v mateřské škole prožíváme. Už od rána se děti připravují na odpolední slavnost.

Když je vše nachystáno, učitelka vyzve všechny školáky ke slavnostnímu pasování. Každé dítě je pasováno šerpou na „školáka“, pak dostane upomínkové dárky od dětí a knihu, nebo jiný dáreček od paní učitelky. Teď přichází na řadu sportovní část akce, kdy děti společně s rodiči plní úkoly na stanovištích. Po sportovních výkonech nastává čas na pečení vuřtů a volné hry na školní zahradě. Všichni se těší, že budou také „školákem“.

9. EVALUAČNÍ SYSTÉM

Evaluace - proces průběžného vyhodnocování činností, situací i podmínek vzdělávání, realizovaný uvnitř mateřské školy. Poznatky takto získané poskytují pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě vlastní práce a měli by jich používat k optimalizaci a zkvalitnění práce.

Evaluací proces a jeho metody pedagogické pracovnice používají také proto, aby zmapovaly, co dítěti jde, v čem je úspěšné, popř. odhalily talent, především však proto, aby zjistily, co činí dítěti problémy, kde „vázne“, v čem jsou nedostatky a z toho pak vyvodily důsledky pro svoji práci s konkrétním dítětem.

Individuální hodnocení dítěte musí vždy vycházet ze znalosti výchozího vývojového stupně dítěte a vzhledem k tomuto stupni pak má být také hodnocen pokrok dítěte.

Tam, kde se projeví jakékoliv nedostatky, povedou učitelky o vývoji dítěte záznamy způsobem dle jejich vlastní volby.

Dalším důležitým hodnocením pedagogických pracovnic je hodnocení zachování a plnění souvztažností mezi RVP, ŠVP, TVP a tudíž realizace vlastní výchovně vzdělávací práce v souladu s RVP.

Evaluace sleduje

- vyhodnocování podtémat týdenních nebo denních činností
- vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte
- vyhodnocování denních činností dětí

Formy a metody provádění evaluace:

- běžným pozorováním
- záměrným pozorováním (hospitace, orientační vstupy...)
- příležitostnými i pravidelnými rozhovory (s kolegyní, s rodiči, s dětmi...)
- formou zápisů do třídních knih
- připravované činnosti sledujeme a vyhodnocujeme podle obecných cílů
- týdenní náměty sledujeme a vyhodnocujeme podle specifických cílů

System evaluačních procesů:

1. vnitřní zdroje (hodnocení pedagogy, dalšími zaměstnanci, dětmi...)

2. vnější zdroje

- rodiče ústně, případně písemně v dotazníku, anketě...)
- pedagogové, zejména 1.třídy ZŠ – hodnotí připravenost a pokroky jednotlivců, oblast
- spolupráce MŠ a ZŠ
- odborníci (např.z PPP) – hodnotí ústně a písemně stav či pokroky jednotlivců
- ČSI – má přesně stanovené metody, hodnotící škálu

Vyhodnocování podtémat týdenních nebo denních činností

- jak byla u dítěte rozvíjena jeho osobnost a schopnost učení
- s jakou morální kvalitou se děti seznamovaly
- jak byly děti tématem zaujaty
- co se děti naučily
- jak jsme motivovali rodiče k součinnosti

Zapíše se denně v přehledu výchovné práce a jednou týdně po ukončení týdenního bloku

Vyhodnocování individuálního rozvoje dítěte

- Spočívá v tom, že včas vyrovnává nedostatky či nerovnoměrnosti v úrovni vzdělávání a předchází tak možným obtížím v dalším vzdělávání dítěte.
- Individuální evaluace zároveň podchycuje rozvoj talentů, zájmů a schopností dítěte.
- Zakládají se na formulářích podle věku dětí

Vyhodnocování denních činností dítěte, bloku

- hodnocení nejzajímavějších činností během dne z pohledu dítěte
- oblíbenost jednotlivých činností u dětí
- zjistíme, jaká jsou jejich přání

Zakládají se portfolia s datem, pracovní listy, třikrát ročně kresba stromu, postavy, domu.
Denně k nahlédnutí pro rodiče.

Lenka Hobelantová, vedoucí učitelka MŠ

Dodatek č. 1 ke Školnímu vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO DĚTI MLADŠÍ TŘÍ LET

Individuální výchovná péče o svěřené děti do tří let věku je zaměřena na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních, výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků přiměřených věku dítěte. Zajišťování bezpečnosti a zdraví dětí, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, spánku v odpovídajícím hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci.

Věcné (materiální) podmínky pro 2-3 leté

Mateřská škola zajistila vhodné hračky, pomůcky, náčiní a doplňky přiměřené k jejich věku. Hračky jsou umístěny tak, aby k nim děti měly přístup. Ostatní hračky jsou umístěny v uzavíratelných skříňkách nebo ve vyšších policích, kam děti nemají přístup. Nadále tyto hračky budeme doplňovat tak, aby odpovídaly počtu a věku dětí. Školní zahrada je vybavena herními prvky i pro děti 2-3 leté. Školní nábytek je zohledněn i pro menší tělesnou výšku dětí.

Vize: Průběžně dovybavit školu podle našich představ a podnětů ze strany dětí a rodičů. Pokusit se získat finanční prostředky formou sponzorských darů.

Všechny prostory splňují hygienické a bezpečnostní normy dle platných předpisů.

Individuální potřeba aktivity a odpočinku.

Životospráva dětí 2-3 letých

Denní režim odpočinku mateřská škola přizpůsobí na delší dobu odpočinku, dle potřeby dítěte. Děti mladší tří let jsou zařazeny do skupiny strážníků (3-6 let)

Vize: Chtěli bychom působit na rodiče, aby s námi spolupracovali na dodržování správných stravovacích návyků, aby vedli své děti ke správné životosprávě – konzumace ovoce a zeleniny, aby děti správně používaly úchop lžice a příboru.

Dostatek pohybu a méně slazených nápojů.

Psychosociální podmínky dětí 2-3 letých

Mateřská škola vytváří pro děti mladší tří let adaptační režim. Provázanost režimu školy s režimem v rodině tak, aby se děti cítily dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Budování vztahů s rodinou je pro nás provořené.

Vize: Dále organizovat provoz školy tak, aby se dítě cítilo bezpečně a spokojeně. Prohlubovat vzájemnou důvěru mezi dětmi, zaměstnanci a rodiči.

Zákonní zástupci dětí mladších tří let mají možnost se zúčastnit adaptačního programu svého dítěte. Spolupráce je naprosto zásadní. Mají možnost podílet se a vstupovat do vzdělávání dětí, domlouvat se na společném postupu.

Vzdělávání dětí 2-3 letých

Pro úspěšné vzdělávání dětí mladších tří let je nutné přihlížet k úrovni motoriky, jazykového a psychického vývoje dítěte. V naší škole bereme ohled na jiné tempo rozvoje prosociálních vztahů mezi dětmi. Dítě se začíná osamostatňovat, orientovat v prostoru. Umožníme dítěti častější odpočinek, jak po stránce fyzické, ale i psychické. Plánování a realizace vzdělávacích činností jsou přizpůsobené možnostem a schopnostem dětí. Děti učíme nápodobou, situačním učením. Tyto činnosti opakujeme pro menší pozornost dětí. Činnosti přizpůsobujeme, průběžně střídáme spontánní činnosti s řízenými. Největší prostor necháváme volné hře a pohybovým aktivitám.

Organizace vzdělávání dětí 2-3 letých

Dětem je umožněn individuální adaptační režim. Mají dostatek času na převlékání a stravování. Organizace vzdělávání a plánování činností v mateřské škole vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje jejich individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem. Pro děti je připraven zjednodušený program.

Vize: Budeme nadále uplatňovat individuálně adaptační režim, dodržovat vyváženost spontánních a řízených aktivit, umožňovat každodenní individuální a skupinové činnosti. Nadále sebevzdělávat učitele.

Vytvořit pro děti 2-3 leté adaptační období na začátku i v průběhu školního roku. Pomoci dítěti, aby bylo způsobilé účastnit se vzdělávání v mateřské škole:

- a) adaptovat se na změnu v jeho životě i prostředí
- b) zařadit se mezi ostatní děti, komunikovat a účastnit se nabízených činností, přijmout určitá pravidla i pravidla ochrany zdraví a bezpečnosti
- c) seznamovat je s programem, co všechno bude dítě dělat v mateřské škole, k čemu by mělo dospět, zvládnout (naučit se jména kamarádů, poznat si své věci, vyznat se v prostoru mateřské školy i zahrady).

Dítě a jeho tělo:

Fyzický vývoj dítěte je ve dvou letech stále u osvojení dokonalého udržení rovnováhy, chůze je již jistá. Dítě se pouští do nebezpečných situací, vědomí nebezpečnosti není ještě na stejné úrovni s jeho fyzickými schopnostmi. Proto je třeba neustálý dohled!!! Postupně poznává vlastní tělo. Dovede pojmenovat jednotlivé části. Zlepšuje se koordinace činností mezi očima a rukama.

Očekávané výstupy:

Sebeobsluha, samostatnost:

- používá WC s pomocí
- umyje si samo ruce, utře se
- na upozornění se vysmrká
- spolupracuje při oblékání a svlékání
- jí samo lžičkou
- napije se samo z hrnečku

Hrubá motorika:

- dobře chodí
- dobře běhá
- s oporou vystupuje a sestupuje po schodech
- skáče snožmo
- krátkou chvíli se udrží na jedné noze
- udělá několik kroků po špičkách
- skáče z malé výšky
- hraje s i s míčem, kopne do míče

Jemná motorika:

- střídavě používá obě ruce
- horizontálně řadí předměty k sobě
- staví věže
- skládá, rozebírá, ukládá předměty

- různě manipuluje s předměty
- zkouší malování prsty

Spontánní kresba:

- čáranice

Dítě a jeho psychika:

Ve dvou letech má dítě vybudovanou určitou úroveň nezávislosti, učí se mluvit, věnuje tomu mnoho času a energie, učí se zachovávat hygienické návyky, to vyžaduje psychickou, intelektovou a citovou vyzrálou dítěte. Období negativismu je na ústupu, dítě je klidnější, přesto jsou jeho emoce ještě dost labilní. Postupně se stává velmi citlivé a milé, mnohem lépe mu rozumíme. Velmi rádo s něčím pomáhá, má vybudováno mnoho zvyků a upíná se na drobné rituály, které mu pomáhají rozvíjet sebedůvěru a utvrdit si bezpečnou představu o okolním světě. Začíná si osvojovat pravidla života ve skupině, snaží se je dodržovat a jejich dodržování vyžaduje od ostatních. Je schopné rozlišovat předmět podle barvy, tvarů, uspořádat nebo vyjmenovat několik prvků. Do svých objevů zapojuje také schopnost logického myšlení (prozkoumává nové věci a místa, rozebírá různé předměty, objevuje). Mnoho vět téměř u tříletého dítěte začíná slůvkem „já“. Věty už mají správnou gramatickou strukturu a jsou mnohem srozumitelnější. Na ostatních si ověřuje jakou má moc. V jednu chvíli je dítě poslušné a milé, ale za chvíli může být panovačné a nepoddajné. Nechce rozhodovat jen za sebe, ale také za druhé. Protože jen obtížně přistupuje na vyjednávání nebo naslouchání druhému, řeší tyto situace občas záchvaty vzteku nebo vzdorem. Je dobré dítěti *důvěřovat* – respektovat jeho touhu po svobodě a přání dělat samo to, co je v jeho možnostech. *Poskytnout mu pevné a bezpečné zázemí* – ocení, když dospělí dokážou odolávat jeho rozmarům, nedovolí mu vždycky prosadit svou a stanoví rozumné hranice. A to je základ, který dítěti poskytne pocit bezpečí a jistoty. **Je důležité být důsledným.**

Řeč:

Na začátku tohoto období se dítě ptá na věci, které nezná, opakuje jejich názvy. Zdokonaluje se paměť. Dítě potřebuje dostatek času, aby se mohlo vyjádřit... Postupně se řeč rychle vyvíjí. Na konci tohoto období dítě klade mnoho otázek. Protože je dítě v tomto období velmi citlivé na kouzlo slov, na jejich zvukomalebnost, je to doba vhodná na čtení poezie, na vymýšlení básniček a říkanek, na hry se slovy.

Očekávané výstupy:

Zrakové vnímání a paměť:

- třídí předměty podle pokynů
- řadí předměty podle pokynů
- porovnává předměty

Řeč:

- pojmenuje některé věci na obrázku
- ukáže na obrázku činnost
- správně používá slova „ano“, „ne“
- má zájem o obrázkové knížky, příběhy

Sluchové vnímání a paměť:

- dítě napodobuje hlasy zvířat na obrázku

- dítě opakuje, co slyší
- doplňuje jednotlivá slova ve verši
- naučí se krátké říkadlo

Dítě a ten druhý:

Ve hře batolete je velká proměnlivost, ale silná zaujatost, radost, neochota se svojí hrou přestat, touha se k ní vracet a určité fragmenty z ní neustále opakovat. Z manipulační hry se postupně stává konstruktivní, z napodobivé námětová, protože dítě je schopno postupně postihnout a ve hře prozkoumávat větší celky, začlenit více zkušeností a dovedností, naplňovat určitý širší vnitřní záměr. Hra v tomto věku buduje svět představ a fantazie, který se následně s velkou vehemencí uplatňuje v dalším období vývoje dítěte. Děti si rády naplno hrají převážně samostatně a tento individualismus není dobré omezovat nebo se ho snažit rychle překlenout. To neznamená, že mu nejsou ostatní děti přínosem a inspirací. V námětových hrách je dítě kolem třetího roku schopné reprodukovat řetěz činností, které odpozorovalo, dokáže připisovat předmětům náhradní význam, používat určitou symboliku. V konstruktivních hrách v této době pojmenovává po dokončení své výtvoře, někdy vyslovuje záměr svých konstruktivních pokusů ještě před započatím činnosti, ale často ho několikrát v průběhu tvorby mění. Soustředěnost na tuto činnost je krátká a je závislá i na mnoho vnějších okolnostech.

Před třetím rokem si hraje dítě nejčastěji samostatně a má-li možnost, pozoruje hru druhých. Je v tomto věku plně koncentrované na sebe, zajímá se o druhé, ale nemá potřebu se s někým porovnávat.

Očekávané výstupy:

Hra:

- staví si z kostek
- hraje si s pískem
- zapojuje se do pohybových her

Dítě a společnost:

V období po dosažení dvou let je dítě po všech stránkách tvorem společenským. I když si ještě hraje většinou vedle ostatních dětí než s nimi, začíná se ve společnosti ostatních dětí cítit dobře. Ačkoli má dítě rádo kontakty s vrstevníky a vyhledává je, ještě si neumí počínat dobře ve vztazích. Dítě si vytváří jen krátkodobé a často konfliktní vztahy. Stále ovšem rádo vyhledává společnost dospělých a chce se zapojovat do jejich činností. Ke konci tohoto období se míra konfliktů mezi dětmi snižuje díky tomu, že se zlepšuje vyjadřování.

Očekávané výstupy:

Sociální dovednosti:

- dokáže se odloučit od matky
- napodobuje správné společenské chování - pozdravit, poděkovat
- porozumí běžným pokynům

Dítě a svět:

Dítě přirozeně pozoruje blízké prostředí a život v něm, učí se zacházet s předměty, se kterými se běžně setkává. Je třeba vysvětlovat dítěti, co se děje ve světě, který ho obklopuje, pomocí jednoduchých vět. Neomezovat se jen na pojmenování věcí, ale také vyprávět, k čemu slouží, jak se s nimi zachází. Říkat dětem přesné názvy zvířat, rostlin apod.

Očekávané výstupy:

- orientuje se ve známém prostředí